

Karelia-ammattikorkeakoulu
Sosionomi

SOSIAALIPEDAGOGINEN HEVOSTOIMINTA JA HEVOSAVUSTEINEN TOIMINTA SOSIAALISESSA KUNTOUTUKSESSA

Heli Kanninen

Opinnäytetyö, huhtikuu 2023

www.karelia.fi

OPINNÄYTETYÖ
Maaliskuu 2023
Sosionomi koulutus

Tikkarinne 9
80200 JOENSUU
+358 13 260 600 (vaihde)

Tekijä
Heli Kanninen

Nimeke
Sosiaalipedagoginen hevostoiminta ja hevosavusteinen toiminta sosiaalisessa kuntoutuksessa
Toimeksiantaja
Sinikka Hynninen-Otva

Tiivistelmä

Opinnäytetyön tavoitteena oli perehtyä sosiaalipedagogiseen hevostoimintaan, sekä hevosavusteiseen toimintaan sosiaalisessa kuntoutuksessa. Opinnäytetyössä perehdytään myös siihen, mikä on näiden kahden menetelmän ero. Asiaa käsitellään toimijoiden kokemusten ja ajatusten kautta.

Teoriaosuudessa perehdytään sosiaalipedagogiikkaan sekä sen historiaan ja sosiaalipedagogisen toiminnan menetelmiin. Käydään läpi eläinavusteisen toiminnan muotoja, sekä perehdytään myös Green care -toimintaan, jonka avulla voi edistää ihmisten hyvinvointia ja elämänlaatua.

Teemahaastatteluissa saatiin kerättyä tutkimusaineisto, joka analysoitiin laadullisella sisällönanalyysillä. Teemahaastattelujen avulla saatiin esille kokemuksia, sekä ajatuksia ihmisiltä, jotka työskentelevät sosiaalipedagogisen hevostoiminnan sekä hevosavusteisen toiminnan parissa. Teemahaastattelujen toteutus tapahtui pääosin etänä ja yksi haastatteluista tehtiin paikan päällä.

Tutkimustehtävän tulokset osoittivat sen, että sosiaalipedagoginen hevostoiminta sekä hevosavusteinen toiminta ovat tärkeitä menetelmiä sosiaalisessa kuntoutuksessa. Näiden menetelmien avulla asiakkaiden itseluottamus lisääntyy sekä halu vaikuttaa omaan elämään vahvistuu.

Kieli
suomi

Sivuja 38
Liitteet 1
Liitesivumäärä 1

Sosiaalipedagoginen hevostoiminta, Eläinavusteinen toiminta, Green Care, sosiaalipedagogiikka, sosiaalinen kuntoutus

THESIS
March 2023
Degree Programme in Social Services

Tikkarinne 9
80200 JOENSUU
FINLAND
+ 358 13 260 600 (switchboard)

Author
Heli Kanninen

Title
Socio-pedagogical Horse Activities and Horse-assisted Activities in Social Rehabilitation

Commissioned by
Sinikka Hynninen-Otva

Abstract

The research task of this thesis was to study the effectiveness of socio-pedagogical horse activities, as well as the effectiveness of horse-assisted activities as a method of social rehabilitation. The purpose of the thesis is also to get acquainted with the difference between these two methods. The issue is addressed through the experiences and thoughts of the specialists.

The theory section focuses on social pedagogy, its history, and methods. We will go through the forms of animal-assisted activities, and we will also get acquainted with Green care activities, through which the well-being and quality of life of people will also be promoted.

With the thematic interviews, I received the research material, which I analyze through qualitative content analysis. With a thematic interview, I found out the experiences, as well as the thoughts of people who work with socio-pedagogical horse activities and horse-assisted activities. The interviews were conducted remotely over the phone, except for one interview, which was conducted face to face. The results of the research task showed, that socio-pedagogical horse activities, as well as horse-assisted activities, are important methods in social rehabilitation. With the help of these methods, the self-confidence of customers is increased and the desire to influence one's own life is strengthened.

Language
Finnish

Pages 38
Appendices 1
Pages of Appendices 1

Keywords

Socio- pedagogical horse activities, Green Care, Animal-assisted activities, social pedagogy, social rehabilitation

Sisältö

1	Johdanto	5
2	Sosiaalipedagogiikka.....	6
2.1	Sosiaalipedagogiikasta ja sen historiallisesta taustasta.....	6
2.2	Sosiaalisen kuntoutuksen periaatteet	7
2.3	Sosiaalipedagogisen toiminnan menetelmät sosiaalisessa kuntoutuksessa	8
2.4	Sosiaalinen kasvu	9
3	Eläinavusteinen toiminta	12
3.1	Eläinavusteisen toiminnan määritelmiä ja termejä	12
3.2	Eläimen ja ihmisen välinen suhde	15
4	Sosiaalipedagoginen hevostoiminta sosiaalisessa kuntoutuksessa	16
4.1	Sosiaalipedagoginen hevostoiminta.....	16
5	Aikaisemmat opinnäytetyöt	19
6	Opinnäytetyön toteutus	20
6.1	Toimeksiantaja	20
6.2	Tutkimusaineiston hankinta	21
6.3	Laadullinen tutkimus	22
6.4	Tutkimusmenetelmänä teemahaastattelu	23
6.5	Tutkimusaineiston purku ja sisällönanalyysi	25
6.6	Aineistolähtöisen sisällönanalyysin toteutuminen.....	27
7	Opinnäytetyön tulokset.....	30
7.1	Sosiaalipedagoginen hevostoiminta ja hevosavusteinen toiminta	30
7.2	Sosiaalipedagoginen hevostoiminta.....	30
7.3	Sosiaalipedagoginen hevostoiminta sosiaalisessa kuntoutuksessa	31
7.4	Hevosavusteinen toiminta	32
7.5	Hevosavusteinen toiminta sosiaalisessa kuntoutuksessa	33
8	Pohdinta.....	34
8.1	Johtopäätökset.....	34
8.2	Opinnäytetyön luotettavuus ja eettisyys.....	37
8.3	Hyödynnettävyys ja jatkoideat	38
	Lähteet	39

Liite 1

1 Johdanto

Tämän tutkimuksellisen opinnäytetyön tavoitteena on tutkia sellaista sosiaalisen kuntoutuksen toimintamuotoa, jossa asiakkaan ja ohjaajan lisäksi toiminnassa on mukana hevonen ja/tai talliympäristö. Toteutusmuodoksi opinnäytetyöhöni valikoitui laadullinen tutkimus ja tiedonkeruumenetelmäksi teemahaastattelut. Teemahaastattelun avulla haastateltavilla oli mahdollisuus tuoda omia ajatuksia ja kokemuksia esille ilman rajoittavia kysymyksiä.

Eläinavusteinen työskentely laajemmaltikin kiinnostaisi kovasti, mutta rajasin opinnäytetyön käsittelemään hevosten kanssa työskentelyä ja sivuan työssäni kuitenkin hieman eläinavusteista työskentelyä yleisesti, sekä Green Care -toimintaa. Hevosten kanssa työskentelyn rajasin sosiaalista kuntoutusta käsittelevään teemaan. Tämän opinnäytetyön tutkimustehtävänä on perehtyä siihen, kuinka sosiaalipedagoginen hevostoiminta sekä hevosavusteinen toiminta sosiaalisessa kuntoutuksessa koetaan sekä asiakkaiden että työntekijöiden näkökulmasta. Tavoitteena on tuoda esille sosiaalipedagogisen hevostoiminnan, sekä hevosavusteisen toiminnan merkitys sosiaalisessa kuntoutuksessa.

Sosiaalipedagogisen hevostoiminnan sekä hevosavusteisen toiminnan lähtökohtana on ihmisen ja hevosen välinen vuorovaikutus. Toiminnan avulla tähdätään syrjäytymisen ehkäisyyn, sosiaaliseen kasvuun ja hyvinvoinnin tukemiseen. Toiminnan peruselementteinä ovat sosiaalipedagogian teoriasta nousevat yhteisöllisyys, elämyksellisyys, toiminnallisuus, sekä dialogisuus. Sosiaalipedagogisessa hevostoiminnassa, sekä hevosavusteisessa toiminnassa perustavana tekijänä on saatu kokemus, oppiminen, joka tapahtuu tämän saadun kokemuksen kautta, sekä oivallus, joka liittyy tähän prosessiin. Sosiaalipedagogisessa hevostoiminnassa, sekä hevosavusteisessa toiminnassa pyritään hevosen avulla näyttämään, ne osa-alueet, jotka ovat yhdessä rakentamassa hyvinvointia. Hyvinvoinnin ylläpitämiseen kuuluu tarvittava lepo, liikunta sekä terveellinen ravinto. (Sosiaalipedagoginen hevostoiminta 2022.)

2 Sosiaalipedagogiikka

2.1 Sosiaalipedagogiikasta ja sen historiallisesta taustasta

Sosiaalipedagogiikka on jokaisen yksilön huomioimista siten, että mahdollistetaan hänen oman potentiaalinsa löytyminen ja kehittyminen, sekä vahvistetaan hänen toimijuuttaan ja osallisuuttaan. Yksilön tukemisen lisäksi tuetaan yhteisöjä ja yhteisöllisyyttä, koska yksilön kasvun katsotaan tapahtuvan yhteisöllisesti yhteisöissä. Sosiaalipedagogiikassa tunnustetaan myös yhteiskunnalliset sidokset ja näin ollen tuetaan myös kiinnittymistä yhteiskuntaan, sekä oman paikan löytymistä yhteiskunnan jäsenenä (Nivala & Ryyänen 2019, 28.) Sosiaalipedagoginen ajattelu ja -toiminta pyrkivät sosiaalisten ongelmien synnyn, vaikutusten, sekä ilmenemismuotojen pedagogisten osatekijöiden tunnistamiseen ja -strategioiden hahmottamiseen ongelmien lievittämiseksi ja ehkäisemiseksi, yksilöiden elämässä ja yhteiskunnan eri tasoilla (Hämäläinen & Kurki 1997, 14).

Sosiaalipedagogiikka käsitteenä ilmestyi ensimmäisen kerran yhteiskunnallisessa ja tieteellisessä keskustelussa Saksassa 1840-luvulla. Yhteiskunnan rakenteellisen muutoksen rikkoessa vanhoja sosiaalisia yhtenäisyyden muotoja sekä pirstoessa sosialisaatioita. Sosiaalipedagogiikka syntyi pyrkimyksistä ehkäistä sekä lievittää muutoksesta aiheutuvia sosiaalisia ongelmia, etenkin perheiden kasvatuskyvyn heikkenemisestä aiheutuneita lasten ja nuorten laiminlyödyksi joutumisen ongelmaa. Tällöin alettiin suunnitelmallisesti taistella sosiaalisia ongelmia vastaan. Kiinnitettiin huomiota poliittisten toimenpiteiden lisäksi kasvatukseen ja koulutuksen mahdollisuuksiin. Huono-osaisuus alettiin nähdä ihmisen itsensä aiheuttamana yhteiskunnallisena epäkohtana, jota voitiin suunnitelmallisesti ehkäistä ja lievittää. Ajattelussa ja toiminnassa alettiin korostaa ihmisten kasvattamista itsestään huolehtivina subjekteina yhteiskunnan jäsenyyteen. (Hämäläinen & Kurki 1997, 11–12.)

Ratkaisua sosiaaliseen tilanteeseen etsittiin valtion tasolla kasvatuksesta. Ajatuksena oli, että kasvatusta yhdistäisi saksalaista kansaa yli luokkarajojen, sekä yli alueellisten kulttuurirajojen. Kansaa tulisi kasvattaa kulttuurisesti yhtenäiseen

yhteiskuntaan, sekä tulisi huolehtia erityisesti teollisuustyöväestön lasten yhteiskunnallisesta integraatiosta. Yhteiskunnassa heräsi myös uudenlaista sosiaalista tietoisuutta, jossa korostui ajatus yhteisvastuusta sosiaalisten ongelmien ratkaisemisessa. Näin sosiaalinen ja pedagoginen kysymys yhdistyi ja pedagogiikka nähtiin keinona ratkaista yhteiskunnan ongelmia. (Nivala & Ryyänen 2019, 34–35.)

2.2 Sosiaalisen kuntoutuksen periaatteet

Kuntien tulee huolehtia siitä, että sosiaalista kuntoutusta järjestetään sosiaalisen toimintakyvyn, vuorovaikutuksen, sekä yhteiskunnallisen osallisuuden vahvistamiseksi. Myös heikentynyt toimintakyky, sosiaalinen syrjäytyminen, lähi-suhde- tai perheväkivalta sekä äkillinen kriisi ovat sosiaalisen kuntoutuksen kriteerejä. Sosiaalisessa kuntoutuksessa on tärkeää kartoittaa myös muut järjestelmät ja palvelujen mahdollisuudet asiakkaan tilanteen parantamiseksi, koska lähtökohtaisesti sosiaalinen kuntoutus perustuu kokonaisvaltaiseen arvioon asiakkaan kuntoutustarpeesta, sekä toimintakyvystä. Tarvittaessa sosiaaliseen kuntoutukseen voidaan ottaa mukaan myös muiden järjestämiä palveluita ja tukitoimia. Sosiaalisessa kuntoutuksessa keskeisiä käsitteitä ovat yhteisöllisyys, osallisuus, toimijuus, toimintavalmius, sekä paikallisuus. Sosiaalinen kuntoutus on yhteiskuntalähtöistä toimintaa, se on sidoksissa yhteiskunnan ja työelämän kehitykseen ja sillä on työelämään integroitumisen edistäjänä laajempi yhteiskunnallista syrjäytymistä ehkäisevä luonne. Sosiaalisen kuntoutuksen palveluissa, sekä niihin liittyvissä prosesseissa, muodostaa keskeisen elementin sosiaalisen asiantuntijuus. Tämä sosiaalisen asiantuntijuus voi olla periaatteena läpi koko kuntoutustoiminnan, silloin kun huomioidaan asiakkaan oman elämän subjektiivisuuden kysymyksiä, muutokset elämässä, suhteessa ympäristöön, sekä yhteiskuntaan. (Lindh, Härkäpää, Kostamo-Pääkkö. 2018, 8,9, 33.)

Sosiaalisessa kuntoutuksessa asiakkaiden osallistuminen, sekä toimijuus edellyttävät heille mahdollisuutta ja myös toisaalta oikeutta saada tukea sekä apua, kuten myös mahdollisuutta säädellä omaa osallistumistaan, sekä toimintaansa omien voimavarojensa sekä kiinnostustensa pohjalta. Sosiaalinen kuntoutus on

vastaamassa tähän haasteeseen rakentamalla asiakkaiden ja ammattilaisten välisiä, yksilöllisiä, yhteisöllisiä, sekä vapaaehtoisuuteen perustuvia suhteita, jotka perustuvat matalan kynnyksen yhteisöihin ja joissa vastataan kaikkien tarpeisiin, myös ammattilaisten. Sosiaalisen kuntoutuksen periaatteisiin kuluvatkin omaehtoisen motivaation luominen, asiakkaan ja ammattilaisen luottamuksellinen yhteistyö, palkitsevuuden kehittäminen, toiminnan toteutuminen yhteisöissä, sekä tietyissä ympäristöissä, toimijoiden ja palveluiden yhteen koottaminen, sekä verkoston johtaminen ja työmarkkinoiden sekä työllisyyden strateginen kehittäminen. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2017.)

2.3 Sosiaalipedagogisen toiminnan menetelmät sosiaalisessa kuntoutuksessa

Sosiaalipedagogiikassa käytetyt menetelmät ovat yleensä kehitetty muiden tieteiden alueilla. Varsinaiset toimintamenetelmät, väliintulojen menetelmät, vaihtelevat sen mukaisesti missä vaiheessa korjaavaa ja ennalta ehkäisevää toimintaa liikutaan. Menetelmissä peruseriaatteena on kuitenkin aina se, että ihmisen itsemääräämisoikeutta kunnioitetaan. Sosiaalipedagogisten interventioiden avulla on tarkoitus parantaa yhdessä ihmisten itsensä kanssa yksilöiden ja ryhmien elämänlaatua. Toiminnan metodologia perustuu ihmisten väliseen vuorovaikutukseen, dialogiin, sekä siihen, että ihmiset osallistuvat itse kaikkiin toimintaprosessin vaiheisiin. Toiminnalle on luonteenomaista innovatiivisuus, joustavuus ja kyky muutokseen. Ryhmätyö eri muotoineen, kuten myös yhteisökasvatus, ovat sosiaalipedagogiikan ytimeistä nousevia menetelmiä. Yksilö- ja ryhmätyössä käytetään kirjallisuusanalyysyjä, musiikkia, kuvataidetta, sekä seikkailukasvatusta ja elämyspedagogiikkaa. (Hämäläinen & Kurki 1997, 48–48.) Toiminnassa keskeistä on yhdessä tekeminen, sekä yhdessä saatujen kokemusten yhteinen tarkasteleminen, näin toiminnallisuuden periaate kietoutuu yhteisöllisyyteen. Tietyt elämykselliset ja luovat elementit tukevat tiettyjä persoonallisen ja sosiaalisen kasvun, sekä oppimisen ulottuvuuksia. Luovuus on muutakin kuin luovia menetelmiä: kasvatuksellista ihmisen luovuuden vahvistamista. (Nivala & Ryytänen 2019, 209.)

Sosiaalinen kuntoutus voidaan ymmärtää toiminnan muotona, jolla on tavoitteena parantaa ihmisten mahdollisuuksia selviytyä arjen toiminnoista, toimintaympäristön edellyttämistä rooleista, sekä vuorovaikutussuhteista (Lindh ym. 2018, 8). Sosiaalihuoltolain (1301/2014) 17:n § mukaan, sosiaalisella kuntoutuksella tarkoitetaan, sosiaaliohjauksen, sekä sosiaalityön keinoin annettavaa tehostettua tukea osallisuuden edistämiseksi, syrjäytymisen torjumiseksi, sekä toimintakyvyn vahvistamiseksi. Sosiaalista kuntoutusta on sosiaalisen toimintakyvyn, sekä kuntoutustarpeen selvittäminen, kuntoutusneuvonta, kuntoutusohjaus ja tarvittaessa kuntoutuspalvelujen yhteensovittaminen. Sosiaaliseen kuntoutukseen kuuluu myös valmennus elämänhallintaan, sekä arkipäivän toiminnoista suoriutumiseen, ryhmätoiminta, sekä tuki sosiaalisiin vuorovaikutussuhteisiin ja muut tarvittavat toimenpiteet, jotka edistävät sosiaalista kuntoutusta. (Finlex 2014.)

Sosiaalinen kuntoutus liittyy hyvinvointipalvelujärjestelmien poliittiseen ja ideologiseen muutokseen, joka on vaikuttamassa myös kuntoutukseen ja sosiaalityöhön muokkaamalla näiden toimintaympäristöjä, ammatillista toimintaa, sosiaali- ja kuntoutustyöntekijöiden ammatillista identiteettiä, sekä toimintarooleja. Sosiaalinen kuntoutus on osa sosiaalityötä, sekä monialaista kuntoutusjärjestelmää ja se edellyttää usein moniammatillista, organisaatioiden välistä yhteistyötä, sekä verkostoitumista. Sosiaalinen kuntoutus sijoittuu yleensä yhteiselle rajapinnalle sosiaali-, terveys-, työvoima-, koulutus- ja sosiaaliturvapolitiikkojen kanssa. Kuntoutuksen yhteiskunnalliset perustelut liittyvät erityisesti syrjäytymisen ehkäisyyn, sekä osallisuuden tukemiseen. (Lindh ym. 2018, 8,10.) Haapakosken tulkinnan mukaan

”Sosiaalinen kuntoutus ei ole vain aikaisempiin sopimuksiin perustuvaa ohjeiden noudattamista tai eri ammattilaisten näkemien erillisten tavoitteiden tavoittelua. Hänen mukaansa sosiaalinen kuntoutus on perimmiltään ihmisen vapautta ja sosiaalista hyvinvointia tuottava, materiaalisesti, mentaalisesti ja sosiaalisesti muodostuva maailman tapahtuma.” (Lindh ym. 2018, 11–12.)

2.4 Sosiaalinen kasvu

Sosiaalisella viitataan ihmisten välisyyteen, yhteisöllisyyteen, yhteisöihin, yhteiselämään ja vuorovaikutukseen. Sosiaalinen ymmärretään myös yhteiskunnallisuudeksi eli ihmisten, kasvatuksen ja kasvun yhteiskunnallisiksi suhteiksi. Sosiaalipedagogiassa sosiaalinen viittaa yhteiskunnallisiin ongelmiin, huono-osaisuuteen, sekä niissä auttamiseen. Sosiaalisen kasvun ja kasvatuksen voi määrittellä siten, että sosiaalinen kasvu on ihmisen ja ympäristön vuorovaikutuksessa tapahtuvaa kasvua ilman tietoista ohjausta ja sosiaalinen kasvatus pyrkii tukemaan ja ohjaamaan kasvuprosessia. Sosiaalinen kasvu on sosialisointia ja identiteetin rakentamista ja sivistymistä, kasvatus on näiden tukemista. (Nivala & Ryyänen 2019, 16, 18)

Sivistymisprosessissa ihmisellä kehittyvä suhde yhteisönsä sosiokulttuuriseen perintöön, yhteisesti jaettuihin arvoihin, normeihin, vuorovaikutuksissa toteutuviin tapoihin, rituaaleihin ja käytäntöihin, kulttuurituotteisiin arkisista käyttöesineistä, sekä kirjallisuuteen, musiikkiin ja teatteriesityksiin. Ihminen omaksuu ja sisäistää yhteisössään luotuja elämän sisältöjä ja muotoja. Jos hän saa sivistysprosessiinsa tukea, silloin myös hänen oma luovuutensa ja valmiutensa itsetoteutukseen kehittyvät ja vahvistuvat. Ihminen kasvaa oman yhteiskuntansa jäseneksi omaksumalla ensin lähiyhteisössään vallitsevia toiminta- ja ajattelutapoja ja myöhemmin yhteiskunnassa vallitsevia tapoja, joita hän tarvitsee tullaan toimeen, sekä voidakseen toimia ympäristöissään. Sivistys- ja sosialisointiprosessit muodostavat perustan sille, millä tavalla ihminen rakentaa itsestään, sekä ainutlaatuisena persoonana, että suhteessa muihin. (Nivala & Ryyänen 2019, 18.) Ihminen on näin sosiaalinen olento ja hän voi saavuttaa yhteisössä ylevimmät tavoitteensa. Ei siis riitä, että nämä tavoitteet saavutetaan yksilönä, vaan yksilön täydellisyys ja täydellistyminen yhteisössä, kulkevat rinnakkain. (Hämäläinen & Kurki 1997, 186,187.)

Syrjäytyminen on käsite, jolla kuvataan nykyaikaisia yhteiskunnallisen huono-osaisuuden muotoja. Syrjäytyminen voi olla seurauksena muun muassa mielen-terveysongelmista, köyhyydestä, työttömyydestä, alkoholisoitumisesta tai yhteiskunnallisten vaikutusmahdollisuuksien ulkopuolelle joutumisesta. Etenkin elämän muutosvaiheissa on ihminen alttiimpi syrjäytymiselle, esimerkiksi

opiskelun-, koulun-, parisuhteen – tai työsuhteen päättyessä. Silloin kun lapsi joutuu elämään ja kasvamaan ympäristössä, jossa on useita syrjäytymisen tunnusmerkkejä, syrjäytymisen riski on suuri. (STM 2022.)

Sosiaalisen työn avulla pyritään ehkäisemään ihmisten pahoinvointia ja lisäämään hyvinvointia. Tarkoituksena on tuen tarjoaminen niille ihmisille, joilla on erityisiä tarpeita tai jotka elävät vaikeissa elämäntilanteissa. Sosiaalisella työllä pyritään vähentämään, sekä lieventämään huono-osaisuutta, että eriarvoisuutta. Työ kohdistuu myös yhteiskunnan rakenteisiin sekä käytäntöihin eikä ainoastaan yksittäisten ihmisten elämäntilanteisiin. Sosiaalipedagogista sosiaalisesta työstä tulee silloin, kun siihen liittyy kasvatuksellinen näkökulma, kun pyritään etsimään ratkaisuja ongelmiin kasvatuksen ja kasvun näkökulmasta ja pyritään kasvatuksellisin keinoin tarjoamaan tukea. (Nivala & Ryyänen 2019, 265.)

Ehkäisevää sosiaalista työtä on sellainen kasvatuksellinen työ, millä on pyrkimys ehkäistä jonkin vahingollisen asian toteutumista elämässä, esimerkkinä ehkäisevä päihdetyö. Toinen ehkäisevän työn muoto on pyrkiä tarttumaan kehitymässä oleviin ongelmiin jo silloin kun niistä havaitaan merkkejä ja niihin pyritään tarjoamaan tukea mahdollisimman varhain. Ehkäisevää työtä on myös sellaisten ihmisten erityinen tukeminen, joilla on muita suurempi riski jäädä yhteiskunnan palveluiden tai mahdollisuuksien ulkopuolelle tai tulla syrjityksi, joko synnynäisten tai muiden erityistarpeiden takia. (Nivala & Ryyänen 2019, 267.)

Varhainen tunnistaminen ja tuki on sosiaalisen työn muoto, jossa pyritään ihmisten kohtaamiseen, hyvän elämän edellytysten vahvistamiseen, sekä kasvun kokonaisvaltaiseen tukemiseen. Tavoitteena on kunnioittaa jokaisen ihmisen ai-
nutlaatuisuutta, sekä vahvistaa kasvun ja kehityksen edellytyksiä. Työtä tehdään tarvittaessa vahvemmin tukien, mutta aina tuettavan subjektiutta kunnioittaen, ilman että hänet asetettaisiin huomion tai puuttumistoimenpiteiden passiiviseksi kohteeksi. (Nivala & Ryyänen 2019, 280.)

Korjaava työ sosiaalipedagogisen työn kentällä tapahtuu erilaisten korjaavien sosiaalisen työn toimintaympäristöissä, kuten esimerkiksi lastensuojelu-

päihde- ja mielenterveystyö-, sekä kriminaalipalveluissa. Tavoitteena on pahoinvoinnin lievittäminen, elämönhallinnan vahvistaminen, voimaantumisen mahdollisuuksien löytyminen ja monin muin tavoin vaikeuksien keskellä elävien ihmisen elämän helpottaminen. (Nivala & Ryytänen 2019, 285.)

3 Eläinavusteinen toiminta

3.1 Eläinavusteisen toiminnan määritelmiä ja termejä

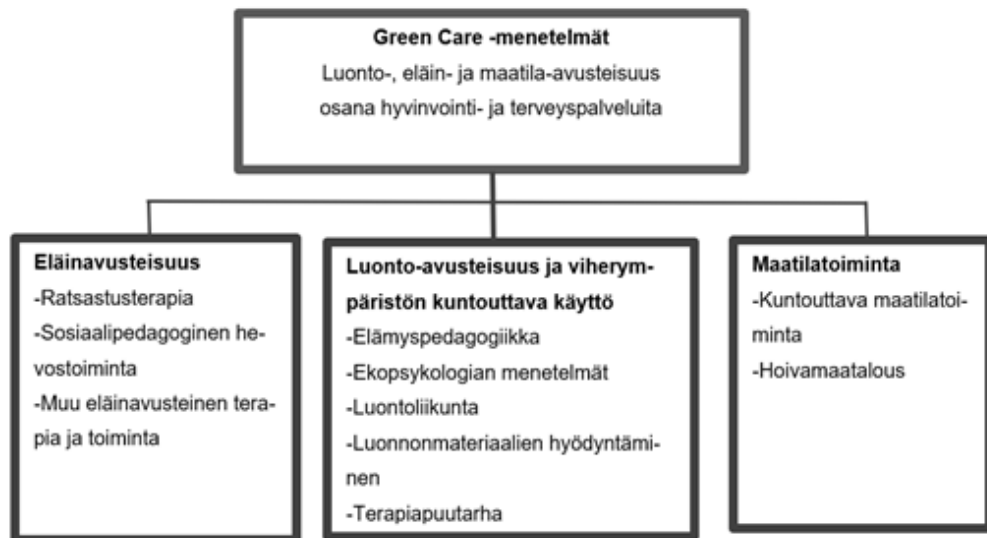
Eläinavusteinen työskentely on kattotermi eläinavusteiselle toiminnalle, terapialle sekä opetukselle, ja toiminta on yleensä vapaaehtoistoimintaa. Tässä toiminnassa eläintä ohjaa henkilö, joka ei työskentele sosiaali- ja terveysalalla, mutta on kuitenkin koulutettu ammattilainen tai vapaaehtoinen, joka on perehdytetty eläinavusteiseen toimintaan sekä laitospvierailujen tekemiseen. Tämä toiminta ei ole tavoitteellista ja käyntien sisältö rakentuu spontaanisesti. Eläimen tulee soveltua tehtäväänsä ja toiminta on maksutonta. Henkilön koulutuksesta mukaan jotkut voidaan katsoa päteviksi koordinoimaan laitosten eläinavusteista työskentelyä ja saamaan siitä palkkiota tai palkkaa. (Ikäheimo 2013, 10.)

Eläinavusteinen sosiaalityö, lähteestä riippuen, luokitellaan myös yhdeksi toiminnan muodoksi (Kahilaniemi 2016. 20).

Eläinavusteinen terapia on tavoitteellista toimintaa. Tässä toiminnassa eläin on osa hoito- tai kuntoutumisprosessia. Terapian tarkoituksena on henkilön sosiaalisen, fyysisen, emotionaalisen tai kognitiivisen hyvinvoinnin edistäminen. Terapia voi olla luonteeltaan joko yksilö- tai ryhmäterapiaa. Käyntien pituudet ovat ennalta sovitut, sekä terapialla on selkeät tavoitteet, yksilökohtaisesti ja myös tilannekohtaisesti. Terapian kulku dokumentoidaan ja arvioidaan huolellisesti. Eläimen ohjaajan tulee olla terveyden- tai sosiaalihuoltoalan tai kasvatuksen asiantuntija, hänellä tulee olla alueen erityinen asiantuntijuus, tai eläinavusteisen alan terapia- tai harjoitustutkiminto on suoritettu tällaisen henkilön ohjauksessa. Eläimen tulee olla tehtävään soveltuva. Eläinavusteinen terapia on maksullista. (Ikäheimo 2013, 11.)

Eläinavusteinen opetus voi olla joko eläinavusteista toimintaa tai terapiaa. Tämä on useimmiten kouluissa tapahtuvaa ja tätä toimintaa voi tehdä eläimeen perehtynyt opettaja asianmukaisen koulutuksen saatuaan. Toimintaan soveltuva eläin voi olla joko opettajan oma tai opettajan lisäksi luokassa voi olla eläin ohjajansa kanssa yhdessä. Tämä toiminta on suunnitelmallista ja tavoitteellista. (Ikäheimo 2013, 11.) Eläinavusteisessa terapiassa jo ensimmäisestä kontaktista alkaen on todettu asiakkaalla rentoutumista ja verenpaineen laskua, sekä lisääntyneitä kognitioita, liikeratoja, voimaa ja tasapainoa. Psykiatristen potilaiden kohdalla eläinavusteisella terapialla saattaa olla pelkotiloja ja levottomuutta vähentävää vaikutusta. (Kahilaniemi 2016, 19.)

Green Care on ihmisten hyvinvointia ja elämänlaatua edistävää toimintaa, joka liittyy vahvasti luontoon ja maaseutu ympäristöön. Sitran tukemana perustettiin Suomen Green Care Finland -yhdistys vuonna 2010, kokoamaan yhteen, sekä edistämään luonto- ja eläinavusteisuuden perustuvia palveluita. Kuviossa 1. näkyy Green care -menetelmän tunnetuimpia muotoja. Sosiaalipedagoginen hevostoiminta, ratsastusterapia, eläinavusteinen työskentely, seikkailukasvatus, sekä viherympäristön ja ekopsykologian kuntouttavan käytön palvelut.

Kuvio 1. (Kahilaniemi, 2016, 17).

Luonto- ja eläinavusteiset toimintamallit ovat viime vuosina nousseet aktiivisen tutkimustoiminnan kohteeksi ja niiden hyvinvointivaikutuksista onkin alkanut kertymään yhä kattavampaa näyttöä. Maatiloille sijoittuvan green care -toiminnan hyvinvointivaikutuksista, samoin kuin toiminnan vaikutuksista maaseudun elinvoimaisuuteen on koottu tiivis selvitys Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskuksen (MTT) CareVA -hankkeen kautta. (Yli-Viikari & Haapasaari 2013, 99.) CareVA-hanke jakaantui kolmeen osaan: Green Care -toiminnan arvioinnin kontekstin identifiointiin, toiminnan vaikutusten ja vaikuttavuuden viitekehysten muodostamiseen, sekä toiminnan vaikutusten ja vaikuttavuuden arviointiin empiirisesti case-kohteissa. Hankkeesta on tehty loppuraportti Luonnosta hoivaa ja voimaa: Miten arvioidaan Green Care -toiminnan vaikutuksia. (Luke 2022.)

CareVA -hankkeen loppuraportissa, Luonnosta hoivaa ja voimaa, oli tutkittu Green Care-toiminnan vaikutuksia hyvinvointiin, maaseutu-, sekä yhteiskunnallisia vaikutuksia, sekä talousvaikutuksia (Luke 2022). Hyvinvointivaikutuksia oli tutkimuksessa tarkasteltu kolmesta eri näkökulmasta, kokemuksen – ja osallisuuden kautta, sekä luontoon ja eläimiin liittyvän elvyttävyyden kautta. Tämän kyseisen hankkeen, sekä aikaisempien julkaistujen tieteellisten tutkimusten kautta, hankkeen maatilakohteet tarjosivat näyttöä luonnon monimuotoisista vaikutuksista ihmisen fyysiseen, sosiaaliseen ja psyykkiseen hyvinvointiin, nämä vaikuttavuutta tuottavat elementit usein kietoutuivatkin yhteen. Maatilaympäristöissä testattiin Green Care -toiminnan arviointiin kehitettyä viitekehystä. Tutkimus antoi viitteitä Green Care -palveluiden vaikuttavuudesta yksikön/yrityksen toimintaan, palvelujärjestelmään, elinkeinoihin, yhteisöön, sekä ympäristöön. Tutkimuksen kautta saadut alustavat empiiriset havainnot antoivat viitteitä, että Green Care -toiminnan kautta voi tukea monia sosiaali- ja terveysalan ohjelmissa olevia tavoitteita, joita maaseutupolitiika, sekä yhteiskuntapolitiikankin ohjelmissa esitetään. Green Care -toiminnan vaikuttavuutta tarkasteltaessa, voitiin nähdä toiminnan soveltuvan erityisten hyvin asiakaslähtöisten ja ennaltaehkäisevien palveluiden kehittämiseen. Toiminnassa on elementtejä, joita voidaan käyttää luontevasti asiakkaiden toimintakyvyn ylläpitämiseen sekä voimaannuttamiseen. Green Care -toiminnassa on mukana myös monia elementtejä, joiden voidaan ajatella olevan mukana tukemassa vihreän talouden ja

kestävän kehityksen mukaisia yhteiskuntapolitiikan ja aluekehityksen tavoitteita. (Soini, Kirveennummi, Miettinen, Vehmasto, Yli-Viikari 2014, 151,153, 156, 157.)

3.2 Eläimen ja ihmisen välinen suhde

Eläimen kanssa vuorovaikutuksessa oleminen on yksi sosiaalisen käyttäytymisen muoto, jolla on todettu olevan positiivinen vaikutus muun muassa kivun hallintaan, immuunijärjestelmän toimintaan, lisääntyneeseen luotettavuuteen, sekä luottamuksen tunteisiin toisia kohtaan. Vuorovaikutussuhteessa toisiinsa, molempien oksitosiinin tuotanto lisääntyy, sekä tutkimusten mukaan myös oppiminen parantuu. Useissa tutkimuksissa on todettu eläimen omistajalla olevan keskimäärin alhaisempi verenpaine sekä sydämen syke kuin niillä henkilöillä, jotka eivät omistaneet eläintä. Eläimen on todettu vähentävän yksinäisyyden tunnetta, ahdistusta, masennusta, sekä kortisolin, jota kutsutaan myös stressihormoniksi, määrää veressä. (Kahilaniemi 2016, 19.)

Nisäkkäiden läheisyydellä on osoitettu olevan vaikutusta aivojen kemiaan ja siten koko hyvinvointiimme, erityisesti oksitosiinin kautta. Aivomme toimivat elimellisenä pohjana mielellemme, ne säätelevät kehomme tilaa, toimintaamme, tunne-elämäämme ja aistejamme. Oksitosiinin rakenteen kuvasi Vincent du Vigneaud jo vuonna 1953, ja hän sai tästä työstään myöhemmin Nobelin kemian palkinnon. Oksitosiini on aivolisäkkeen takaosasta vapautuva hormoni, se vaikuttaa aivojemme lisäksi koko kehossa. Tämä hormoni, jota kutsutaan myös rakkaushormoniksi, lisää luottamusta ja vähentää pelon tunnetta. Edeltävästi annettu oksitosiininäsuihke vähensi stressaavassa tilanteessa ahdistusta yhdessä sosiaalisen tuen kanssa. Ilman sosiaalista tukea, oksitosiini auttoi heikommin (Laukkanen 2013, 22, 23, 26, 28)

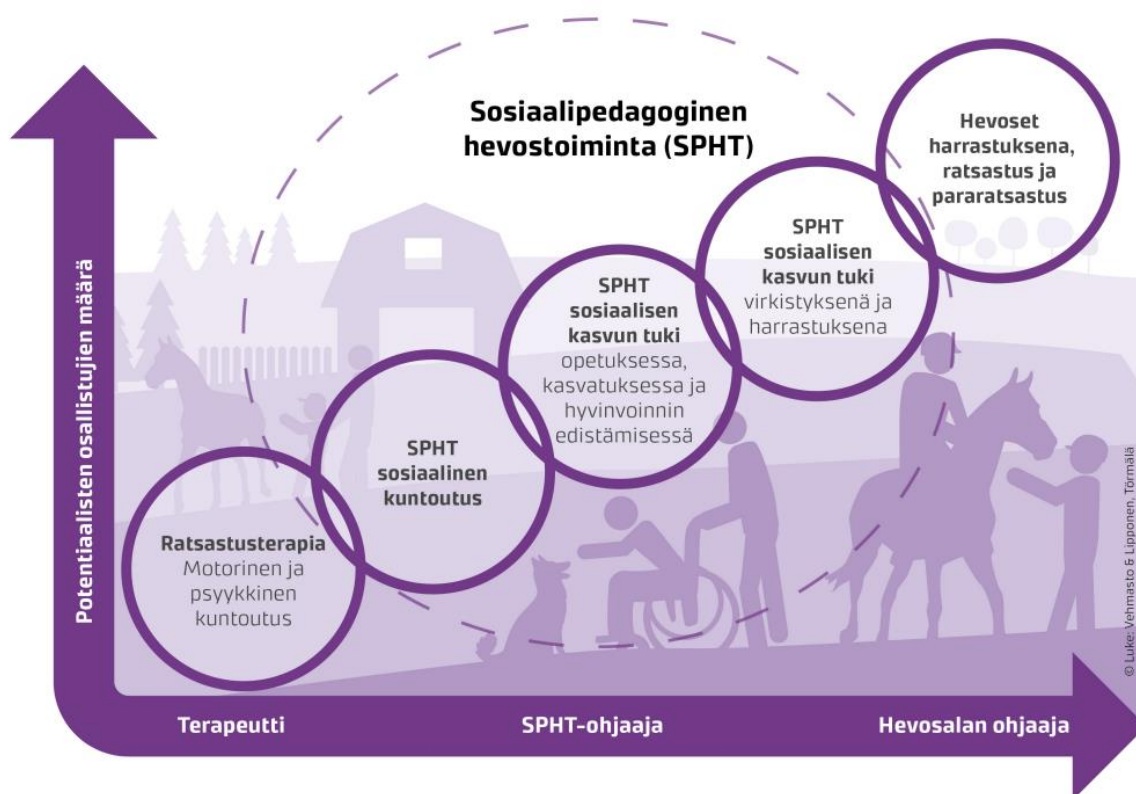
Voidaankin todeta oksitosiinin osallistuvan tunne-elämämme säätelyyn, sekä olevan mukana voimistamassa mahdollisesti kaikkia sosiaalisia tunteita, sekä parantavan myös sosiaaliseen tietoon liittyvää muistia. Tämä hormoni auttaa sosiaalisissa tilanteissa vastaanottamaan myönteisiä viestejä, tehden näin

ihmissuhteet turvallisemmiksi. Sisäisen turvallisuuden tunne lisääntyy ja uhka-järjestelmän aktiivisuus vähenee. Samalla ihmissuhteitamme, toimintaamme, sekä hyvinvointiamme heikentävät varhaiset biologiset tunteet, kuten esimerkiksi aggressiivisuus, pelko ja ahdistus vähenevät. (Laukkanen 2013, 28,29.)

4 Sosiaalipedagoginen hevostoiminta sosiaalisessa kuntoutuksessa

4.1 Sosiaalipedagoginen hevostoiminta

Sosiaalipedagoginen hevostoiminta on menetelmä, jonka avulla tähdätään sosiaaliseen kasvuun, hyvinvoinnin tukemiseen, sekä syrjäytymisen ehkäisemiseen. Ympäri Suomen on jo talleja, joissa työskennellään tämän menetelmän avulla. (Nivala & Ryyänen 2019, 11.) Työotteena sosiaalipedagoginen hevostoiminta on toimintaa, joka lähtökohtaisesti pohjautuu toimijan ammattitaitaan. Kuviossa 2. näkyy hevosavusteisen toiminnan eri tasot. Kuvion pystyakselilla on nähtävissä osallistujien määrä suhteessa vaakaa-akselilla oleviin toiminnan eri muotoihin. (Lipponen & Vehmasto 2019, 81.)

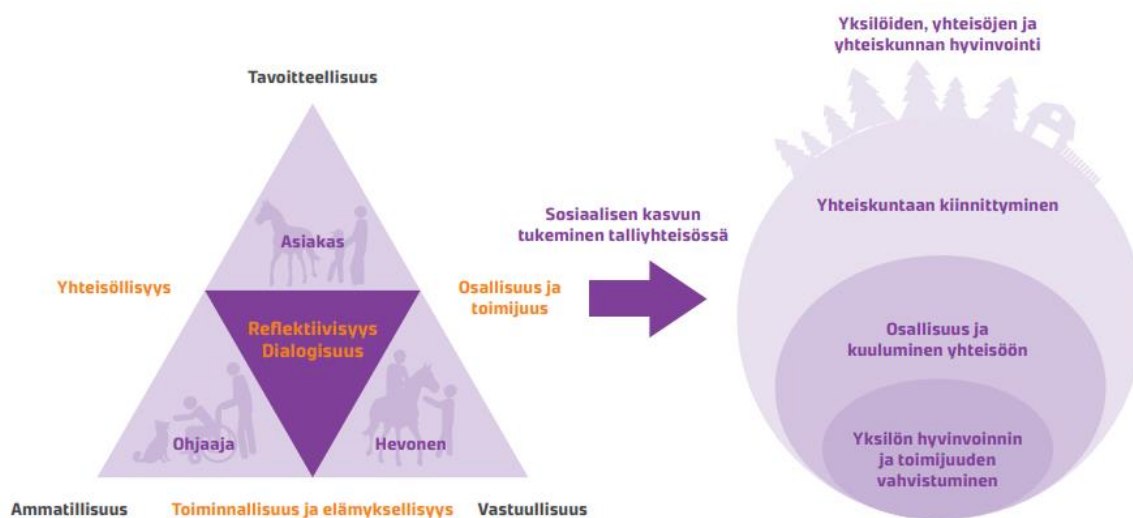

Kuvio 2. (Lipponen & Vehmasto 2019, 82).

Sosiaalipedagogisen hevostoiminnan viitekehyksenä toimii sosiaalipedagogiikan teoria. Sosiaalialan ammattilainen voi käyttää sosiaalipedagogisen hevostoiminnan työtettä sosiaalipalveluissa, kuten esimerkiksi sosiaalisessa kuntoutuksessa. Käytännön toteutus perustuu ammatilliseen eläinavusteiseen toimintaan (kuvio 3.), jonka keskiössä on dialogisuus eli aito vuorovaikutus asiakkaan, ohjaajan ja hevosen välillä. Toiminnalla voidaan tukea kasvun prosesseja kasvatuksen ja opetuksen osana, sekä kevyimmillään tuki voi toteutua ennaltaehkäisevästi harrastustoimintaryhmässä, joka toimii sosiaalipedagogisesta viitekehyksestä käsin. Edellytyksenä toimintatavalle ovat tavoitteellisuus, ammatillisuus ja vastuullisuus. Muita ominaispiirteitä ovat osallisuuden ja toimijuuden tukeminen, yhteisöllisyys, toiminnallisuus ja elämyksellisyys. Tavoitteena toiminnassa on yksilön, yhteisöjen ja yhteiskunnan hyvinvoinnin tukeminen.

Dialogisuudessa ohjaajan tulee kuunnella sekä kuulla asiakasta asiakkaan omasta tilanteesta sekä kokemuksesta käsin. Hevonen on tässä dialogisessa suhteessa tärkeä osapuoli, joka edesauttaa ohjaajan ja asiakkaan tasa-arvoista suhdetta. Ohjaaja on kohtaamisissa läsnä, sekä ihmisenä, että ammattilaisena,

joka käyttää ammatillista osaamistaan tukiessa ihmisen kasvua ja hyvinvointia. Toiminnassa on tärkeää ihmisen ja hevosen vuorovaikutuksen lisäksi talliyhteisössä tapahtuva vuorovaikutus. (Lipponen & Vehmasto, 2021, 9,10.)

Kuvio 3. (Lipponen & Vehmasto 2021, 9.)

Yksi sosiaalipedagogisen hevostoiminnan ominaispiirteistä on osallisuuden ja toimijuuden tukeminen, jossa ihminen kohdataan subjektina, sen sijaan että ihminen olisi toimenpiteen kohteena, objektina. Lähtökohtana on tukea asiakasta osallistumaan oman elämänsä valintoihin, sekä vahvistaa toimijuuden edellytyksiä.

Sosiaalipedagogisen periaattein toimiva talliyhteisö (kuvio 2), joka on aikuisjohdoinen ja turvallinen yhteisö, mahdollistaa yhteisönsä jäsenelleen sosiaalisen kasvun tuen, sekä tuen identiteetin vahvistamiselle. Talliyhteisö tarjoaa myös lukuisia onnistumisen mahdollisuuksia sekä turvallisen ja kasvattavan ympäristön epäonnistua ja oppia. Keskeisenä työvälineenä teorian ja käytännön yhdistämisessä on reflektiivisyys. Reflektiivisellä toiminnalla saatuja kokemuksia yhdessä, menetelmästä tulee sosiaalipedagoginen, eli kasvatuksellisesti merkityksellinen. Toiminnassa saatujen kokemusten yhdessä pohtiminen tukee omien kokemusten käsittelyä uusista ja erilaisista näkökulmista, sekä reflektion avulla voi oppia itsestään, vahvuuksistaan, heikkouksistaan, sekä tavoista toimia ja reagoida. (Lipponen & Vehmasto 2021, 10,11.)

5 Aikaisemmat opinnäytetyöt

Opinnäytetyön suunnittelun alkuvaiheessa perehdyin aikaisemmin tehtyihin opinnäytetöihin aiheista. Katri Saastamoinen on (2007) Pro gradussaan kuvannut sosiaalipedagogisen hevostoiminnan mahdollisuuksia psykososiaalisen toimintakyvyn tukemisessa. Tutkimuksen tavoitteena oli pyrkiä tuomaan esille erityisesti sitä, mikä tekee hevostoiminnasta sosiaalipedagogista, sekä sen näkökannan, että sosiaalipedagoginen hevostoiminta on työmuoto, jota voi käyttää psykososiaalisen toimintakyvyn tukemisessa koko ihmisen elinkaaren ajan. Tutkimuksessa tuli esille se, että sosiaalipedagoginen hevostoiminta tuki monipuolisesti asiakkaiden psykososiaalista toimintakykyä. (Saastamoinen 2007, 4,74.)

Piia Petriläinen opinnäytetyössään (2014), tutki aihetta sosiaalipedagoginen hevostoiminta työntekijöiden kuvaamana. Työn tavoitteena oli lisätä sosiaalipedagogisen hevostoiminnan tunnettavuutta sosiaalialalla, sekä selvittää työntekijöiden näkemyksiä hevostoiminnan määrittelystä ja edellytyksistä. Työssä nousi esille työntekijöiden näkemys siitä, että sosiaalipedagoginen hevostoiminta on tavoitteellista ja suunnitelmallista toimintaa, se on myös kuntouttavaa toimintaa sekä fyysisesti, että psyykkisesti. Tärkeänä näkemyksenä nousi esille myös sosiaalipedagogista hevostoimintaa toteuttavan henkilön asianmukainen koulutus, sekä koulutuksen kehittäminen. Toisena mielipiteenä oli kuitenkin se, että koulutusvaatimus vähentää sosiaalipedagogista hevostoimintaa, koska sosiaalipedagogista teoriaa on saatavilla myös muissakin koulutuksissa. Ero näissä näkemyksissä voi johtua siitä, että haastateltavat toteuttivat toimintaa hieman eri tavalla. Tulokset ovat lähinnä suuntaa antavia haastateltavien vähyydestä johtuen. (Petriläinen 2014, 6,7, 30, 38, 40.)

Halusin tuoda esille myös yhden opinnäytetyön asiakkaiden, sekä heidän läheistensä kokemuksista sosiaalipedagogisesta hevostoiminnasta. Elina Salja ja Riina du Jardin olivat yhdessä, vuonna 2021 tehdyssä opinnäytetyössään

ottaneet tutkimuksensa tavoitteeksi selvittää kuinka asiakkaat ja heidän läheisensä kokivat hevostoiminnan vaikuttavuuden sosiaaliseen toimintakykyyn. Tutkimuksessa kävi ilmi hyvinvoinnin lisääntyminen asiakkaissa, sekä sitä kautta heidän läheisissään. (Salja & Jardin 2021, 4,19.)

6 Opinnäytetyön toteutus

6.1 Toimeksiantaja

Toimeksiantajana tässä opinnäytetyössä on Kypsät Tammät -terapiatallin pitäjä Sinikka Hynninen-Otva. Hän on psykoterapeutti ja käyttää työssään useampia toiminnallisia menetelmiä eläinavusteisten menetelmien lisäksi. Terapiatallissa on hevosia, aasi, kilejä, ankoja, kanoja ja kukko. Tutkimuksen tarkoituksena on kerätä tietoa siitä, miten sosiaalipedagoginen hevostoiminta sosiaalisessa kuntoutuksessa koetaan sekä työntekijöiden, että asiakkaiden kokemusten pohjalta. Tämän tutkimuksellisen opinnäytetyön tavoitteena on tutkia sellaista sosiaalisen kuntoutuksen toimintamuotoa ja toimintamuodon vaikuttavuutta, jossa asiakkaan ja ohjaajan lisäksi toiminnassa on mukana hevonen ja/tai talliympäristö.

Tutkimuskysymyksinä tässä tutkimustehtävässä olivat, mitä sosiaalipedagoginen hevostoiminta sekä hevosavusteinen toiminta ovat ja miten nämä menetelmät eroavat toisistaan, sekä mikä on näiden menetelmien vaikuttavuus.

Aloittaessani luin paljon erilaisia aiheeseen liittyviä artikkeleita sekä kirjallisuutta. Näitä lukiessani huomasin molempien menetelmien lähtökohtien olevan vahvasti pedagogisia sekä tavoitteina olevan sosiaalinen kuntoutus. Tämän huomion takia, halusinkin tuoda tutkimuksessa esille sen, mikä erottaa nämä menetelmät toisistaan. Halusin työni kautta löytää niitä asioita, joita saadaan aikaiseksi, kun toimitaan yhdessä hevosten kanssa tehden työtä sosiaalisen kuntoutuksen eteenpäin viemiseksi.

6.2 Tutkimusaineiston hankinta

Alkusyksystä 2022 aloin kartoittaa haastateltavia. Laitoin kyselyjä sosiaalisen median kautta ja tällä tavalla aloin saamaan yhteystietoja mahdollisista haastateltavista. Mahdollisiin haastateltaviin otin yhteyttä ensin puhelimitse, jossa kysyin halukkuutta osallistua opinnäytetyöhöni. Tämän jälkeen laitoin kysymysrungon näille henkilöille, jotka omien mahdollisuuksien mukaan ehkä osallistuisivat haastatteluihin. Toimijat, jotka työskentelevät alalla, ovat hyvinkin työllistettyjä ja osa haastatteluista peruuntuikin aikataulullisista syistä. Näiden haastateltavien kanssa, joiden aikatauluun haastattelu mahtui, aloimme etsiä haastattelu-aikaa, joka sopisi molempien aikatauluun. Suurin osa haastatteluista tehtiinkin puhelinhaastatteluina. Pieni osa haastatteluista oli paikan päällä ja yksi haastattelu tehtiin hevosten keskellä aitauksessa. Haastateltavista neljä tarjosi palvelua sosiaalipedagogisen hevostoiminnan nimikkeellä ja kaksi haastateltavista tarjosi palvelua hevosavusteisen toiminnan nimikkeellä.

Sain tietooni haastattelujen kautta Eduskunnassa muodostetun eläinavusteisen toiminnan työryhmän ja jätin sinne heille myös haastattelupyynnön, ajatellen aiheen ajankohtaisuutta. Jäin myös odottelemaan mahdollista vastausta pyyntööni. Tähän tutkimukseen en kuitenkaan saanut enempää tietoa työryhmän toiminnasta. Asiakkaiden kokemukset opinnäytetyöhön tulivat mukaan toimijoiden haastattelujen kautta. Toimijat kertoivat asioita, joita asiakkaat olivat heille tuoneet vuosien varrella esille. Sosiaalipedagoginen hevostoiminta ja hevosavusteinen toiminta ovat menetelmiltään ja toimijoiden sekä asiakkaiden kokemuksiltaan hyvin samankaltaisia. Alempana tuon esille tarkemmin, mistä johtuu, että menetelmä on joko sosiaalipedagogista hevostoimintaa tai hevosavusteista toimintaa. Koin tärkeäksi tuoda molemmissa erikseen esille haastateltavien kertomat menetelmien vaikuttavuudet, vaikkakin vaikuttavuudet olivat hyvin samankaltaisia. Koska kyseessä on laadullinen tutkimus teemahaastattelulla, tuon tutkimuksessa myös esille erikseen molempien menetelmien vaikuttavuudet, siten kun haastateltavat ne minulle kertoivat.

6.3 Laadullinen tutkimus

Kyseessä on laadullinen tutkimus, jossa hyödynnetään teemahaastattelua. Valitsin laadullisen tutkimuksen siitä syystä, että koin tämän parhaimmaksi tavaksi saada oikeanlainen näkemys tutkittavasta aiheesta. Laadullisessa tutkimuksessa paneudutaan ihmisten kokemusmaailmaan siinä sosiaalisessa ympäristössä, missä tutkimusta tehdään. Koin laadullisen tutkimuksen opinnäytetyön tutkimustehtävää ajatellen hyvänä valintana, koska lähelle menemisen kautta on mahdollista tavoittaa erilaiset saadut ja koetut kokemukset aidoimmillaan.

Laadullisen tutkimuksen ominaispiirteenä on tutkijan suora kontakti ihmisiin, asioihin ja tekoihin, joita tutkimuksessa yritetään ymmärtää. Lähelle menemisen pyrkimyksenä on tavoittaa ihmisten kokemukset mahdollisimman aitoina. Tutkijana voi myös mennä mukaan tutkittavaan toimintaan tai olla muuten läsnä, kun jotain tapahtuu. Lähelle meneminen tarkoittaa myös sitä, että tutkija kiinnittää huomionsa aineiston pienempiinkin yksityiskohtiin, jotka ovat merkityksellisiä tulkinnan kannalta. Aineisto voi olla litteroidut keskustelut, haastattelut tai erilaiset tekstit. (Tietoarkisto 2022.) Laadullisen tutkimuksen avulla voi tutkia ihmisen arjen monimuotoista sosiaalista todellisuutta silloin, kun on tavoitteena kuvata ihmisten omien kokemusten avulla jokin ilmiö tai ymmärtää ihmisten tuottamaa monitulkintaista tai subjektiivista merkitystä. Tämä tutkimustapa toimii myös silloin, kun halutaan tutkia sisältäpäin ihmisen sosiaalista todellisuutta tutkimukseen osallistuvien ihmisten näkökulmasta. Kokemukset muodostuvat eletystä ja koetusta todellisuudesta, elämismaailmasta. Elämismaailma on se todellisuus, jossa kokemuksista muodostuneet käsitykset tulevat subjektiivisesti ymmärretyksi, sekä henkilökohtaisesti merkityksellisiksi. Tässä tutkimustavassa merkitykset ovat laatuja ja laadut ovat se mieli, jonka tutkittava antaa omille käsityksilleen ja kokemuksilleen. (Vilka 2021, 11.) Sosiaalipedagoginen hevostoiminta sekä hevosavusteinen toiminta ovat toiminnan muotoina hyvin monitasoista toimintaa. Kokemus tekijällä tai kokijalla on aina ainutlaatuinen koska sekä tekeminen, että kokeminen siivilöityy henkilön siihen asti saatujen tunnekokemusten kautta. Koin opinnäytetyötä aloittaessani, sekä tutkimusmenetelmää valitessani, laadullisen tutkimusmenetelmän olevan se, minkä kautta minun oli mahdollisuus

saada nämä ainutlaatuiset kokemukset teemahaastattelun avulla mukaan työhön.

6.4 Tutkimusmenetelmänä teemahaastattelu

Valitsin tähän opinnäytetyöhön tutkimusmenetelmäksi teemahaastattelun, koska halusin saada tutkimukseen tekijöiden ja kokijoiden omat ajatukset, huomiot ja kokemukset kuuluville niin alkuperäisessä muodossa kuin mahdollista. Halusin luoda haastattelutilanteet siten, että se mahdollisti sellaistenkin ajatusten esille tuomisen, jotka eivät pääsisi vahvasti strukturoidussa haastattelussa esille. Haastattelussa haastateltaville annettiin suuntaa antavia aiheita, joiden avulla haastattelu eteni. Haastateltavien ja haastattelujen myötä opinnäytetyön tutkimuskysymykset ja sitä kautta opinnäytetyön tehtävä muuttui jonkin verran alkuperäisestä opinnäytetyösuunnitelmasta. Alkuperäisenä ajatuksena oli tutkia sosiaalipedagogista hevostoimintaa sosiaalisessa kuntoutuksessa. Haastateltavien joukko valikoitui lopulta siten, että haastateltavista 4 tarjosi palvelua sosiaalipedagogisen hevostoiminnan nimikkeellä ja 2 haastateltavista tarjosi palvelua hevosavusteisen toiminnan nimikkeellä. Haastatteluista viisi toteutui puhelimen kautta etähaastatteluina ja yksi haastatteluista tehtiin paikan päällä. Puhelimen kautta tehtävät haastattelut toteutuivat kaiutinpuheluna, jolloin sain nauhoitettua haastattelut nauhurille. Puhelun alussa toin haastateltaville esille, että puhelu on kaiutinpuhelu. Toin myös esille sen, ettei samassa tilassa ole kuuntelemassa kukaan muu puhelua. Paikan päällä tehtävän haastattelun nauhoitin nauhurille. Haastatteluissa nousi esille, ettei asiakkaille ole itsestään selvää mitä nämä palvelut pitävät sisällään, miten palvelut eroavat toisistaan tai mitä yhtäläisyyksiä palveluilla toistensa kanssa on. Tästä johtuen koin merkitykselliseksi perehtyä tutkimuksessa tarkemmin näihin toiminnan muotoihin, yhtäläisyyksiin ja eroihin. Tuon opinnäytetyössäni esille tarkemmin hieman tuonnonpana, miten nämä molemmat toiminnan muodot rakentuvat. Teemahaastatteluissa haastattelu eteni valittujen teemojen mukaisesti ja tarvittaessa ohjailin haastattelua mahdollisten syventävien kysymysten avulla haluttuun suuntaan,

kuitenkin siten, että siinä jäi vielä mahdollisuuksia haastateltavien laajemmille omille näkemyksille.

Haastattelu tutkimusmuotona tuo sen edun, että tutkittavat voivat itse olla kertomassa itseään koskevia asioita. Teemahaastattelun etuna valitessa haastattelu-muotoa on, että haastattelu etenee yksityiskohtaisesti laadittujen kysymysten sijasta tiettyjen keskeisesti valittujen teemojen avulla. Haastattelu tutkimusta varten saa silloin tutkittavan näkökulman tutkijan näkökulman asemasta. Teemahaastattelu ottaa myös huomioon ihmisten tulkinnat asioista, sekä heidän asioil-lensa antamat merkitykset, kuten myös näistä merkityksistä syntyvät vuorovai-kutukset. (Hirsjärvi & Hurme 2000, 34,48.)

Teemahaastattelu etenee etukäteen valitun teeman ja siihen liittyvien tarkenta-vien kysymysten varassa. Kysymyksiä voidaan aina tarkentaa ja syventää sen mukaan, mitä vastauksia haastateltavilta saadaan. Teemahaastattelu on puo-listrukturoitu haastattelu ja sen avulla korostetaan ihmisten tulkintoja asioista, asioille annettuja merkityksiä, sekä kuinka merkitykset syntyvät vuorovaikutuk-sessa. Teemahaastattelussa ei kuitenkaan voida kysyä ihan mitä tahansa.

Haastattelun tarkoituksena on pyrkiä löytämään merkityksellisiä vastauksia tut-kimuksen tarkoituksen ja ongelmanasettelun tai tutkimustehtävän mukaisesti. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 64.) Haastatteluja tehdessä on hyvä pitää päiväkirjaa aineiston keruun vaiheista ja haastattelujen aikana syntyneistä ajatuksista, ha-vainnoista ja alustavista tulkinnoista. Havainnot voivat olla oivallusten paikkoja ja voivat olla apuna myös silloin, kun lähdetään tarkemmin tutustumaan kerät-tyyn aineistoon. (Ruusu vuori, Nikander & Hyvärinen 2010, 13.)

Kysymysrunkoon (liite 1) valitaan liittyvät teemat siten, että ne edustavat tutki-muksen pääkäsitteiden spesifioituja alakäsitteitä, tämä toimii haastattelutilan-teessa muistilistana ja keskustelua ohjaavana kiintopisteenä (Hirsjärvi & Hurme 2000, 59, 66).

Kysymysrungon rakentuminen:

-Tosiasiatiedot, taustatiedot.

- Käsitteiden selventäminen, kuinka haastateltava ymmärtää käsitteet ja termit.

- Teemoittain mielipidekysymykset, sekä asennekysymykset. Muistia virittävät kysymykset, syventävät kysymykset, yhteenvetokysymykset, sekä lisäkysymykset.

- Arvokysymykset, miten yhteisö ajattelee ja kuinka haastateltava ajattelee.

(Vilkkä 2021, 74.)

Tämän jälkeen sovin haastateltavien kanssa haastattelujen ajankohdat, sekä sen toteutuuko haastattelu paikan päällä vai puhelimitse. Osan haastatteluista pääsin tekemään paikan päällä. Nauhoitin haastattelut, jonka jälkeen litteroin saadun aineiston. Kävin myös tarkentavan keskustelun opinnäytetyön toimeksiantajan kanssa siitä, minkälaisen näkökulman hän tutkimukseen haluaa ja sitä kautta tulee tarkentumaan kysymysrunkoon valittavat kysymykset. Laatamani kysymysrunko haastateltaville löytyy opinnäytetyön liitteenä. Kysymykset valikoin kysymysrunkoon siten, että näiden kysymysten kautta keskustelut ohjautuisivat vastaamaan opinnäytetyön tutkimustehtävään.

6.5 Tutkimusaineiston purku ja sisällönanalyysi

Kvalitatiivisessa tutkimuksessa aineiston käsitteleminen ja kokoaminen kietoutuvat tiiviimmin toisiinsa kuin kvantitatiivisessa tutkimuksessa. Tästä johtuen kerättyyn aineistoon tutustuminen ja alustavien analyysien tekeminen onkin hyvä aloittaa keskenään samanaikaisesti ja mahdollisimman varhain. Aineiston ja tutkimusongelman tiivis vuoropuhelu keskenään on tyypillistä kvalitatiiviselle tutkimukselle. Kerätty aineisto saattaa käsittelemättömänä näyttää hahmottomalta massalta, mutta aineiston keruun aikana pidetty oma päiväkirja, sekä muut muistiinpanot heränneistä ajatuksista, sekä huomioista auttavat jäsentämään aineistoa. Ääni- tai videonauhoitusten litterointi auttaa aineistoa muuntumaan helpommin hallittavaan muotoon. Aineisto on hyvä rajata johdonmukaisesti ja on myös hyvä miettiä, millaisen näkökulman aineiston rajaus tuottaa. Tekstiksi purettavaksi kannattaa valikoida tutkimusongelman kannalta olennaiset osat. Aineiston purkaminen, sen lukeminen tai alustava koodaaminen pohjautuvat

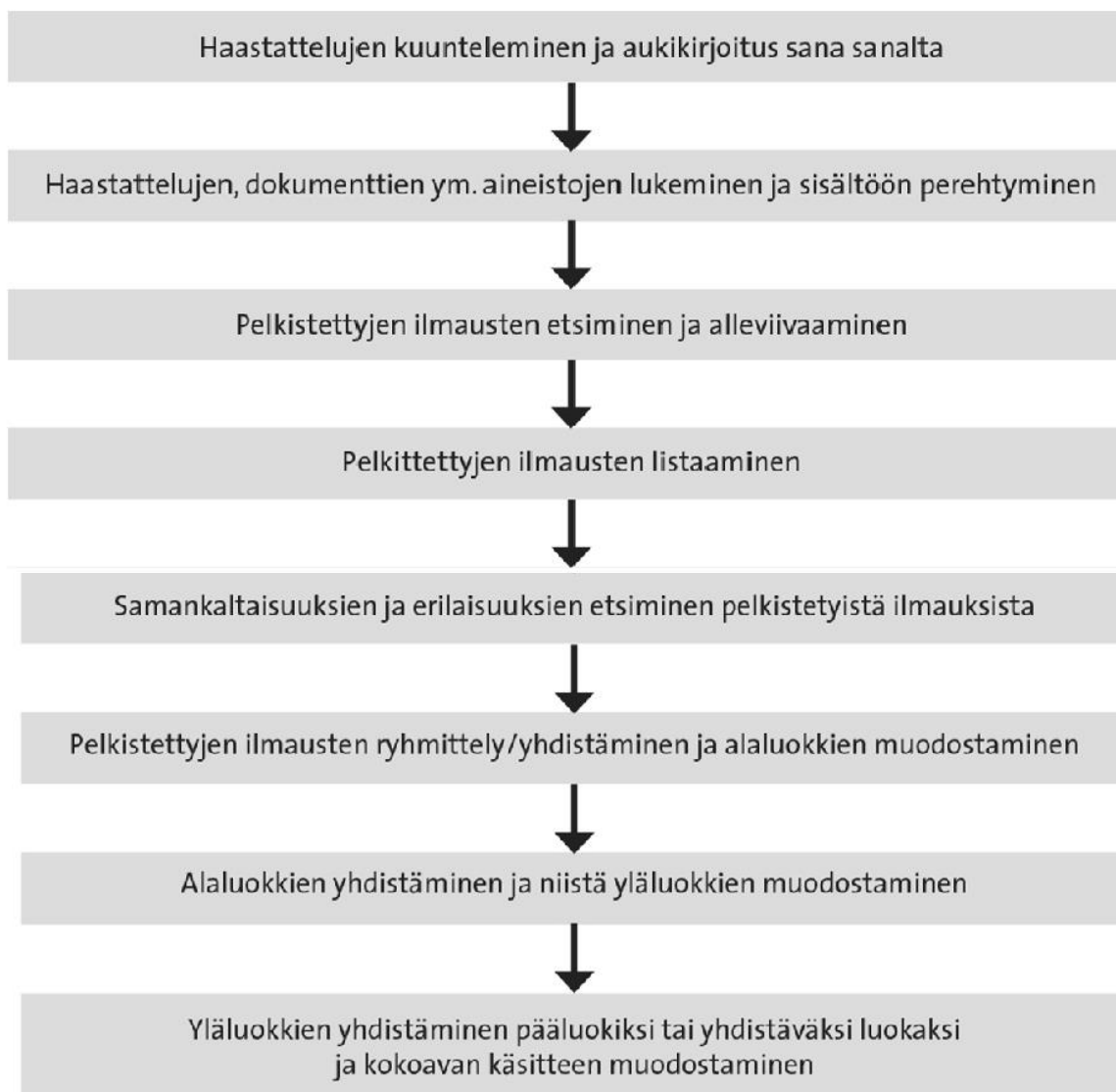
tutkijan ymmärrykselle siitä, millaisia ilmiöitä teksti sisältää, mikä on olennaista ja mihin analyysissä keskitytään. (Ruusuvuori & Kump. 2010, 11, 13–15.)

Analyysivaiheen tehtävänä on saada aineistosta irti jotain, joka suorissa lainauksissa ei sellaisenaan ole läsnä. Aineisto käydään systemaattisesti läpi, pilkotaan osiin, listataan ja ryhmitellään uudelleen, koodataan. Havaintoyksikön määrittäminen on yhteydessä tutkimuskysymykseen. Tutkimuskysymys puretaan muutamaksi tarkentavaksi kysymykseksi, tällöin on mahdollista rakentaa jokaista tutkimuskysymyksen osa-alueita varten koodauksen ja haltuunoton tapa erikseen. Mihin minun tulisi kiinnittää huomiota ja miten aineistoani olisi luettava juuri tähän kysymykseen vastatakseni. (Ruusuvuori & Kump. 2010, 19–21.)

Laadullisella sisällönanalyysillä perehdyn kerättyyn aineistoon ja saan selkeyttä niihin aiheeseen, sekä teemoihin ja asioihin, mitä haastattelujen kautta tuli haastateltavilta esille. Näin saan selkeämmän kuvan tästä ilmiöstä, jota tutkin opinäytetyössäni, sekä saan järjesteltyä kerätyn aineiston selkeämpään ja tiiviimpään muotoon säilyttäen alkuperäisen informaation.

Sisällönanalyysia voidaan käyttää inhimillisen vuorovaikutuksen tutkimiseen, sekä ihmisten kokemusten, käsitysten tai elämäntavan kuvaamiseen. Sisällönanalyysia voidaankin pitää yksittäisen metodin lisäksi väljänä teoreettisena kehyksenä, joka voidaan liittää erilaisiin analyysikokonaisuuksiin. Myös eri nimillä kulkevat laadullisen tutkimuksen analyysimenetelmät periaatteessa perustuvat tavalla tai toisella

sisällönanalyysiin, jos tarkoitetaan nähtyjien, kuultujen tai kirjoitettujen sisältöjen analyysia väljänä teoreettisena kehyksenä. Kuviossa 4. esitetään tutkimusaineiston analyysin eteneminen vaiheittain. Tällöin hajotan kerätyn aineksen, käsitteellistän pelkistetyt ilmaukset, sekä kokoan sen jälkeen aineiston uudelleen (Tuomi & Sarajärvi 2018, 15, 78, 91.)

Kuvio 4. Aineistolähtöisen sisällönanalyysin eteneminen (Tuomi & Sarajärvi 2018, 91,92).

6.6 Aineistolähtöisen sisällönanalyysin toteutuminen

Aloitin aineiston käsittelyn kuuntelemalla haastattelut, jonka jälkeen kirjoitin haastattelut sana sanalta auki. Litteroitua aineistoa kerättiin yhteensä 44 A4 kokoista arkkia. Fonttina opinnäytetyössä on Ariel ja fontin koko 12, sekä riviväli 1,5. Haastattelut luin useampaan kertaan. Rajasin litteroidun tekstin siten, että jäljelle jäi ne haastattelun osat, joissa oli vastattu tutkimuskysymyksiin, mitä sosiaalipedagoginen hevostoiminta sekä hevosavusteinen toiminta ovat ja lisäksi

oli vastattu miten nämä menetelmät eroavat toisistaan sekä mikä on näiden menetelmien vaikuttavuus. Tutkimukseni tavoitteisiin liittyi, mikä on sellaisen toiminnan vaikuttavuus sosiaalisessa kuntoutuksessa, jossa asiakkaan ja ohjaajan lisäksi on hevonen ja/tai talliympäristö. Tein huomioin aineiston riittävydestä siinä, kun kerätty aineisto alkoi toistaa itseään, eli samoihin teemoihin alkoi tulla samoja vastauksia. Etsin haastatteluista samankaltaisuuksia sekä eroavaisuuksia. Etsin haastatteluista myös pelkistettyjä ilmauksia, joista samankaltaiset koodasin samalla värillä, jolloin niitä oli helpompi ryhmitellä ja jaotella ala- ja yläluokkiin. Opinnäytetyötä tehdessäni, halusin tuoda omina kappaleinaan vastaukset, joita sain tutkimuskysymyksiin heiltä, jotka tekivät sosiaalipedagogista hevostoimintaa, sekä heiltä, jotka tekivät hevosavusteista toimintaa. Taulukoissa 1. 2. ja 3. esitän tarkemmin, kuinka käsittelin saadun aineiston.

Haastattelujen kuunteleminen ja aukikirjoitus, sekä tarkempi perehtyminen kerättyyn aineistoon.	Nauhoitin haastattelut, joista suurimman osan tein puhelinhaastatteluina ja yhden haastattelun tein haastateltavan luona. Kuuntelin tämän jälkeen kaikki nauhoitetut aineistot ja litteroin saadun aineiston sana sanalta auki.
---	---

Taulukko 1.

Pyrin litteroimaan nauhoitetun haastattelun aika pian haastattelun jälkeen kirjalliseen muotoon. Otsikoin haastattelut haastateltavan nimen ja haastattelun päivämäärän mukaisesti, sekä toimiiko haastateltava sosiaalipedagogisen menetelmän vai hevosavusteisen menetelmän mukaisesti. Litteroin haastattelut tarkasti juuri siten, kun haastateltava asian toi esille, aivan pienempiäkin sanoja myöten.

Etsin ja alleviivaan samankaltaisuuksia.	Aineistoon perehtymisen jälkeen, aloin etsiä haastatteluista samoja asioita tarkoittavia ilmauksia. Samaan asiaan liittyvät ilmaisut alleviivasin samoilla väreillä.
--	--

Taulukko 2.

Jo ensimmäisestä litteroidusta tekstistä aloin miettiä aihealueita, joita voisi toisissakin haastatteluissa tulla vastaan. Kaikki haastattelut litteroituani, etsin haastatteluista ilmauksia, jotka tarkoittaisivat samoja asioita. Haastatteluista nousi esille menetelmien periaatteita, samankaltaisuuksia, sekä menetelmien eroavaisuuksia, kuten myös asiakkaiden kertomia kokemuksia menetelmistä ja niiden vaikutuksista omaan elämään.

Yhdistän alaluokat, jonka jälkeen muodostan niistä yläluokat.	Löydetyistä aihealueista muodostui yhteisen tekijän kautta yläotsikot,
Yläluokista muodostuva kokonaiskäsite.	Näistä yläotsikoista rakentui aihetta kokoava käsite,

Taulukko 3.

Näiden jaottelujen kautta rakentui opinnäytetyön tulokset. Kokoava käsite on sosiaalipedagoginen hevostoiminta ja hevosavusteinen toiminta sosiaalisessa kuntoutuksessa. Yläluokiksi muodostuivat sosiaalipedagogisen hevostoiminnan ja hevosavusteisen toiminnan samankaltaisuudet, sekä eroavaisuudet, sosiaalipedagogisen hevostoiminnan periaatteet, hevosavusteisen toiminnan periaatteet, sekä asiakkaiden kokemukset.

7 Opinnäytetyön tulokset

7.1 Sosiaalipedagoginen hevostoiminta ja hevosavusteinen toiminta

Haastateltavat toivat esille, että hevosavusteisessa toiminnassa voi olla sosiaalipedagoginen orientaatio ja tekijällä voi olla sosiaali- ja terveystieteiden osaaminen taustalla. Kysyttäessä haastatteluissa siitä, miten nimikkeet eroavat toisistaan, kertoi yksi haastateltavista, että pystyäkseen tuottamaan palvelua, jota voi asiakkaille tarjota sosiaalipedagogisen hevostoiminnan nimikkeellä, tulee palveluntarjoajan hakea sosiaalipedagoginen hevostoiminta ry:ltä rekisteröity tavaramerkki, jonka saatuaan voi tarjota omaa palveluaan sosiaalipedagogisena hevostoimintana. Eräs haastateltava kertoi myös, että hakuvaiheessa sosiaalipedagoginen hevostoiminta ry tarkastaa hakijan pohjakoulutuksen, joka tulee olla yhdistyksen hyväksymä koulutus sekä hakijan tulevan palvelun palvelukuvauksen. Haastateltava jatkoi, että sosiaalipedagoginen hevostoiminta ry on listannut koulutuksia, jotka ovat yhdistyksen hyväksymiä, sekä että sosiaalipedagogisen hevostoiminnan koulutus on täydennyskoulutusta, joka on suunnattu esimerkiksi sosiaali- ja terveystieteiden ja nuorisotieteiden ammattilaisille tai hevosalan ammattilaisille. Haastateltava jatkoi, että koulutus rakentuu 25–30 opintopisteestä, nämä opintopisteet sisältävät 10 opintopistettä sosiaalipedagogiikan perusopinnoita esimerkiksi avoimen yliopiston kautta.

7.2 Sosiaalipedagoginen hevostoiminta

Useampi haastateltavista toi esille, että sosiaalipedagogiikka on se orientaatio, mikä on sosiaalipedagogisen hevostoiminnan lähtökohta. He toivat esille, että toiminnassa on mukana hevonen ja toiminnan ohjaaja on ammatiltaan sosiaali- tai terveystieteiden ammattilainen. Eräs haastateltavista kertoi, että näin ollen toiminta muodostuu hyvin paljon sen mukaisesti, mikä on ohjaajan pohjakoulutus, onko ohjaaja esimerkiksi sosionomi, sairaanhoitaja tai vaikka varhaiskasvatuksen opettaja. Yksi haastateltavista toi esille, että ohjaaja luo oman ammattitaitonsa pohjalta sosiaalipedagogisen orientaation yhdistettynä talliympäristössä

toimimiseen ja hevosen kanssa yhdessä työskentelyyn. Haastateltavista eräs toi esille, että sosiaalipedagoginen hevostoiminta ry on taho, joka jakaa toimijalle rekisteröidyn tavaramerkin, sosiaalipedagoginen hevostoiminta. Hän jatkoi, että tässä vaiheessa katsotaan, mikä on toimijan pohjakoulutus ja että toimija kuvaa tulevan palvelun ja missä palvelua hyödyntää, tietyn työkirjan pohjalta. Tällöin toimijalta tarkistetaan myös pohjakoulutus, joka tulee olla yhdistyksen hyväksymä. Haastateltava kertoi, että yhdistyksen hyväksymiä koulutuksia on esimerkiksi Itä-Suomen yliopisto, jossa suoritetaan tietyn opintopistemäärän koulutus sosiaalipedagogiikkaa, jolloin saa tekemiselleen teoriapohjan.

Jokainen haastateltavista toi esille, että sosiaalipedagoginen hevostoiminta on toimintaa, jolla on tavoite ja nämä tavoitteet luodaan jokaisen asiakkaan omien tarpeiden mukaisesti. Ilman minkäänlaista toimintaa ei ole sosiaalipedagogiikkaa. He kertoivat, että toiminta suunnitellaan etukäteen, sekä mietitään teema jokaiselle kerralle. Kaikki haastateltavat toivat esille, että suurimmaksi osaksi tavoitteet liittyvät minäkuvaan, itsetuntoon, sosiaalsiin taitoihin, vuorovaikutustaitoihin, tunnetaitoihin, tunteiden säätelyyn, sekä mukana on myös paljon toiminnan ohjausta, motoriikkaa, että omatoimisuuden lisäämistä.

7.3 Sosiaalipedagoginen hevostoiminta sosiaalisessa kuntoutuksessa

Haastateltavista jokainen toi esille sen, että sosiaalipedagoginen hevostoiminta menetelmänä lisää itseluottamusta ja halua vaikuttaa omiin asioihin. He kertoivat, että menetelmässä on konkreettisenä näyttö siitä, kun ihminen toimii tietyllä tavalla, niin hevonen reagoi siihen heti ja tämä on kuin peili, joka tavallaan toimii siinä hetkessä. He kertoivat asiakkaan huomaavan, että omalla toiminnalla ja toimijuudella on merkitystä lopputulokseen, sitä kautta ajatus omasta toimijuudesta siirtyy siihen muuhunkin elämään.

Jokainen haastateltavista oli sitä mieltä, että sosiaalipedagoginen hevostoiminta kytkeytyy hyvin vahvasti itsetunnon kasvattamiseen. Jos omassa elämässä on vaikeaa rajojen asettaminen toisille ihmisille, niin tämä näkyy myös hevosten kanssa toimiessa. Haastateltavat toivat esille, että hevosten kanssa

harjoitellaan paljon juuri omien rajojen etsimistä ja laittamista ja että hHarjoitte-
luissa on mukana myös omien mielipiteiden, sekä tunteiden ilmaisemisen opet-
telua, sekä sitä mikä on itselle sopivaa ja mikä on hyvin. Eräs haastateltavista
kertoi asiakkaiden kanssa on tulleen esille, että vaikka tietyllä kerralla käsiteltäi-
siin hyvinkin vaikeita ja raskaita asioita, kuten esimerkiksi kuolemaa, niin eläin-
ten ollessa mukana toiminnassa on asiakkaan lähtiessä kotiin, tunnelma kuiten-
kin on ollut toiminnasta lähtiessä parempi ja kevyempi, kuin toimintaan tulta-
essa.

*”niitä sosiaalisia taitoja, vuorovaikutustaitoja, joita me harjoitellaan
niin hevosten kanssa, kun ryhmäläistenkin kanssa keskenään. Se-
hän se on mikä on kaikista eniten auttanut, ja mitä on nähnyt itsekin
sitten asiakkaissa, kuinka heidän elämänsä sitä myötä helpottuu ja
kyvykyys omaan elämään lisääntyy sitä myötä ja se tietynlainen sel-
lainen niinkun oman voiman tunnistaminen ja sitä myötä taas sitten
kyvykyys myös ja ymmärrys siitä, että kuinka voi, pääsee, pystyy
vaikuttamaan siihen omaan elämään, minkälaista se sitten onkaan ja
minkälaista sen haluaa olevan.”*

7.4 Hevosavusteinen toiminta

Eräs haastateltava toi esille, että hevosavusteinen toiminta käsitteenä voi olla
hyvinkin abstrakti. Hän jatkoi, että sanana hevosavusteinen toiminta kertoo hy-
vin kattavasti kuitenkin sen, mistä on kyse. Toiminnassa hevonen on jollain ta-
valla apuna tai tukena sekä asiakkaalle, että toimijalle.

Yksi haastateltavista kertoi huomioineensa, että kun eläin on toiminnassa mu-
kana, prosessista mahdollisesti poistuu välistä eri asioita, joita saattaa olla mu-
kana silloin, kun tehdään pelkkää keskusteluterapiaa. Monestikin päästään no-
peammin aiheeseen eläimen ollessa mukana. Eläimen ollessa läsnä tilan-
teessa, prosessi tavallaan pehmenee ja ehkä nopeutuukin. Tällöin ei tarvitse
tehdä niin paljon siihen tutustumiseen, vaan asiaan saatetaan päästä aika no-
peastikin. Haastateltavat kertoivat hevosavusteisessa toiminnassa olevan aina
tavoitteet, kuten sosiaalipedagogisessa hevostoiminnassakin. Tavoitteet tulee
aina myös kirjata ylös.

Toiminnassa tuli esille jokaisen haastateltavan toimijan kohdalla hevosen hyvinvointi ja se, että kaikessa tekemisessä kuunnellaan hevosta, mitkä ovat hevosen omat tarpeet ja toiveet. Jokainen haastateltava koki erittäin tärkeänä sen, että hevonen, joka tulee tekemään hevosavusteista työtä, tulee saada työhön tarvittava perehdytys, sekä hevosta ei voi ottaa mukaan työhön ”kylmiltään”, koska työskentely on hevosellekin henkisesti raskasta. Haastateltavat kertoivat, että on tunnettava työskenneltävän hevosen luonne, sekä herkkyys ja osattava huomioida hevosesta, minkä verran hevonen pystyy työskentelemään, ettei työ käy liian raskaaksi. Haastateltavat painottivat myös tekemisen kaikessa pohjautuvan ensisijaisesti huomioimaan hevosen hyvinvointi. Kohtaamiset asiakkaiden kanssa tulee perustua vapaaehtoisuuteen lähteä tilanteesta pois, silloin kun hevonen kokee tilanteen itselleen liian raskaaksi. Eräs haastateltavista toi esille tämän asenteen mahdollistavan myös asiakkaita huomioimaan omissa erilaisissa elämäntilanteissaan, oman hyvinvoinnin merkityksen, sekä näin työskennellessä, huomioimaan omien rajojen tunnistamisen tärkeyden. Tämä tuo mahdollisuuden huomata minkälainen tilanne on itselle hyväksi, mikä ei enää omassa elämässä toimi. Siitä tilanteesta mikä itselle ei ole hyväksi, on lupa lähteä pois.

7.5 Hevosavusteinen toiminta sosiaalisessa kuntoutuksessa

Haastateltavista jokainen toi esille asiakkaiden kertoneen saaneensa itselleen rohkeutta, ja asioiden jäsentyneen myös omassa elämässä. Haastateltavat kertoivat kyselyissä tulleen esille yksittäistenkin tilanteiden ja kohtaamisten vaikuttavuus, siten että tämä tilanne tai kohtaaminen on jättänyt pysyvän myönteisen muutoksen asiakkaan arkeen. Haastateltavat myös kertoivat, että toiminnan kautta asiakkaan itsetuntemus on vahvistunut. Vaikuttavuuden esimerkkeinä tuli esille rohkeus tehdä itsenäisesti asioita, joita ei ollut aikaisemmin uskaltanut tehdä, kuten kulkea yksin linja-autossa tuntemattomien ihmisten keskellä.

” Kyllähän se, tavallaan se, jos me mietiiään sitä kuntoutusprosessii, että jos myö saahaan vaikka joku ihminen niinku tekee jotain niinkun 15 min. ja sit myö tehään seuraavalla kerralla vaikka puol tuntii, ja sitten tunti ja sitten jos myö saahaan vaikka joku nuori niinku

*tulemaan, ei oo ennen kulkenu vaikka bussilla, niin saahaan kulke-
maan bussilla.”*

Haastateltavat kertoivat, että hevosavusteisen toiminnan avulla asiakkaiden elämässä kyvykkyys omaan elämään on lisääntynyt ja elämän hallintaan on tullut mukaan tiettyä helppoutta verrattuna aikaan ennen menetelmään osallistumista. Haastateltaville ovat asiakkaat tuoneet esille kuinka oman voiman vahvistuminen on lisääntynyt ja tämän myötä ymmärrys niistä mahdollisuuksista, miten voi vaikuttaa omaan elämäänsä, sekä myös ymmärrys siitä, mitä oikeastaan haluaa lisätä tai poistaa omasta elämästään. Asiakkaat ovat kertoneet myös saaneensa hevosavusteisen toiminnan kautta paljon työkaluja omaan elämäänsä. Menetelmät, joita hevosten kanssa työskennellessä opitaan ja käytetään, esimerkiksi omien rajojen määrittelemistä tai kuinka osata rauhoittua, ovat suurena apuna tilanteissa, jotka ovat enne olleet asiakkaiden elämässä suuria haasteita ja ehkä rajoittaviakin tekijöitä oman arjen hallinnassa.

8 Pohdinta

8.1 Johtopäätökset

Tämän tutkimuksellisen opinnäytetyön tavoitteena oli tutkia sellaista sosiaalisen kuntoutuksen toimintamuotoa, jossa asiakkaan ja ohjaajan lisäksi toiminnassa on mukana hevonen ja/tai talliympäristö. Toteutusmuodoksi opinnäytetyöhöni valikoitui laadullinen tutkimus ja tiedonkeruumenetelmäksi teemahaastattelut. Rajasin opinnäytetyön käsittelemään hevosten kanssa työskentelyä. Sivuan työssäni kuitenkin hieman eläinavusteista työskentelyä yleisesti, sekä Green care -toimintaa. Green care -toiminta on eläin- ja luontolähtöistä toimintaa, jonka avulla edistetään ihmisten hyvinvointia. Toiminta soveltuu henkilöille, jotka hyötyvät toiminnallisista, sekä yhteisöllisistä kokemuksista sekä henkilöille, jotka tarvitsevat uudenlaista motivaatiota omalle kuntoutukselle. (Green care Finland 2023.) Vaikka tutkimuksessa erottelinkin melko vahvasti sosiaalipedagogisen hevostoiminnan ja hevosavusteisen toiminnan toisistaan, se johtui siitä, että tutkimusmenetelmänä oli teemahaastattelu. Näin sain tuotua esille ajatukset ja

näkemykset, jotka haastatteluissa tulivat molemmissa teemoissa esille, näiden haastateltavien kautta, kumman nimikkeen alla he työskentelivät.

Sosiaalipedagogisen hevostoiminnan, sekä hevosavusteisen toiminnan lähtökohtana on ihmisen ja hevosen välinen vuorovaikutus. Toiminnan avulla tähdätään syrjäytymisen ehkäisyyn, sosiaaliseen kasvuun ja hyvinvoinnin tukemiseen. Tuloksista voi tehdä huomion menetelmien vaikuttavuudesta sosiaalisessa kuntoutuksessa. Molempien menetelmien avulla asiakkaiden itsetunto oli vahvistunut, sekä toimijuus omaan elämään voimistunut. Toiminnan peruselementteinä ovat sosiaalipedagogian teoriasta nousevat yhteisöllisyys, elämyksellisyys, toiminnallisuus, sekä dialogisuus. Sosiaalipedagogisessa hevostoiminnassa, sekä hevosavusteisessa toiminnassa perustavana tekijänä on saatu kokemus, oppiminen, joka tapahtuu tämän saadun kokemuksen kautta, sekä oivallus, joka liittyy tähän prosessiin. Näiden toimintojen kautta pyritään hevosen avulla näyttämään, ne osa-alueet, jotka ovat yhdessä rakentamassa hyvinvointia. Hyvinvoinnin ylläpitämiseen kuuluu tarvittava lepo, liikunta sekä terveellinen ravinto. (Sosiaalipedagoginen hevostoiminta 2022.)

Tutkimusten mukaan on saatu esille, että kaikki eläimet, kuten hevonenkin, tuovat esille ihmisissä erilaisia myönteisiä psykofyysisiä vaikutuksia lisäämällä turvallisuuden tunnetta, tuomalla lisää rohkeutta, auttamalla purkamaan tunteita, sekä tuomalla lohtua ja läheisyyttä. Vuorovaikutuksella eläimen kanssa voi olla ratkaiseva merkitys henkilön hyvinvoinnin kannalta niissä tapauksissa, joissa mitkään muut tutkimuskeinojen keinot eivät ole tuottaneet tuloksia. (Lipponen & Vehmasto 2021, 12). Eräs haastateltavista toikin esille sen, miten vaikeistakin asioista puhuminen helpottuu silloin, kun hevonen on tilanteessa läsnä.

Eläinavusteinen toiminta on hyvinkin monimuotoisena saamassa vahvaa jalansijaa sosiaali- ja terveysalalla, kuten myös luontolähtöinen toiminta. Tutkimuskysymyksiksi muotoutui, mikä on sosiaalipedagogisen hevostoiminnan, sekä hevosavusteisen toiminnan välinen ero ja mikä on näiden toimintojen vaikuttavuus. Haastattelujen kautta tuli esille, että sosiaalipedagogista hevostoimintaa voi tehdä henkilö, jonka toiminta pohjautuu lähtökohtaisesti toimijan ammattitautaan ja toiminnassa viitekehyksenä toimii sosiaalipedagogiikan teoria, henkilön tulee hakea myös rekisteröityä tavaramerkkiä Sosiaalipedagoginen

hevostoiminta ry:n kautta. Hakuvaiheessa Sosiaalipedagoginen hevostoiminta ry tarkastaa hakijan pohjakoulutuksen, joka tulee olla yhdistyksen hyväksymä, sekä hakijan tulevan palvelun palvelukuvauksen. Sosiaalipedagogisen hevostoiminnan koulutus on täydennyskoulutusta, joka rakentuu 25–30 opintopisteestä. Opintojen tulee sisältää 10 opintopistettä sosiaalipedagogiikan perusopintoja esimerkiksi avoimen yliopiston kautta.

Sosiaali- ja terveysalalla eläinavusteinen toiminta on uutta ja vielä vakiintumassa olevaa toimintamuotoa. Erilaiset yhdistykset ovat oman toimintansa kautta edistämässä eläinavusteisten menetelmien käyttöä sekä valtakunnallisesti, kuten myös kansainvälisestikin (Hautamäki, Ramadan, Ranta, Haapala, Suomela-Markkanen 2018, 5.) Hevosavusteisessa toiminnassa eläintä ohjaa henkilö, joka ei välttämättä työskentele sosiaali- ja terveysalalla. Ohjaava henkilö on kuitenkin ammattilainen tai vapaaehtoinen, joka on perehdytetty eläinavusteiseen toimintaan. Tämä toiminta ei teoriapohjan mukaan ole tavoitteellista ja käyntien sisältö rakentuu spontaanisesti. Haastattelujen kautta tuli kuitenkin esille, että haastateltavat henkilöt, jotka toimivat hevosavusteisen toiminnan nimikkeen alla, kertoivat, että hevosavusteisessa toiminnassa on aina tavoitteet, kuten sosiaalipedagogisessa hevostoiminnassakin ja nämä tavoitteet tulee aina myös kirjata ylös.

Haastatteluissa tein huomion, että molemmissa menetelmissä vaikuttavuudet olivat hyvin paljon samanlaisia. Asiakkaat olivat tuoneet esille itseluottamuksen, sekä rohkeuden lisääntymistä ja kertoneet, että kohtaamiset hevosten kanssa olivat tuoneet myönteisiä muutoksia arkeen. Tärkeänä osana kaikissa haastatteluissa oli turvallisuus ja se, että kaikki tekeminen perustuu turvallisuuteen, sekä fyysiseen turvallisuuteen, että psyykkiseen turvallisuuteen. Turvallisuus tekemisessä kuuluu kaikille osallistujille: asiakkaalle, ohjaajalle ja hevoselle. Tämä näkökulma turvallisuuteen siirtyy myös asiakkailla hyvin monesti omaan arkeen ja arjen hallintaan.

8.2 Opinnäytetyön luotettavuus ja eettisyys

Opinnäytetyötä tehdessä kiinnitin huomioita lähdekritiikkiin, joka koskee kaikkia niitä aineistoja, joita otetaan mukaan opinnäytetyöhön. Hyvän tieteellisen käytännön mukaisesti myös informoin haastateltavia aineiston kokoamisesta, sekä sen tarkoituksesta.

Tutkimuseettisen neuvottelukunnan ohjeen mukaisesti tutkimuksiin, jotka kohdistuvat ihmisiin, kuuluvat tutkittavien henkilöiden ihmisarvon ja itsemääräämisoikeuden kunnioittaminen. Tämä tarkoittaa sitä, että tutkimukseen osallistuminen on aina vapaaehtoista ja siten tarvitaan aina tutkittavien suostumus tutkimukseen osallistumiseen ja heidän antamiensa tietojen käyttöön opinnäytetyössä. Tutkimukseen osallistuvia on myös informoitava riittävästi tutkimuksen tarkoituksesta, ennen aineiston kokoamista. On myös pidettävä huoli haastateltavien yksityisyyden suojasta ja kerrottava heille kuka käsittelee kerättyä aineistoa, mitä tietoja kerään ja miten säilytetään kerätty tietoa. Tavoitteena on kerätä henkilötietoja mahdollisimman vähän. (Vilkkä 2021, 80–81.) Soitin haastateltaville ja kerroin mitä tarkoitusta varten olen haastatteluja tekemässä. Tämän jälkeen laitoin tarkempaa tietoa haastateltaville sähköpostilla. Kerroin, että opinnäytetyön valmistumisen jälkeen poistan kaiken haastatteluihin liittyvän materiaalin. Kerroin haastateltaville myös sen, että haastatteluja ei ole haastattelutilanteessakaan kuuntelemassa kukaan muu, eikä haastateltavien tietoja näe kukaan muu kuin minä.

Haastatteluja tehdessä pyritään luomaan tilanteet turvallisiksi haastateltaville, sekä pyritään minimoimaan aineiston kokoamisen haitat, kuten ajankäytön tutkimukseen osallistuville henkilöille, valmistelemalla haastatteluun tarkoitettut kysymykset tarpeeksi hyvin. Pyritään myös pitämään haastattelut yksilöhaastatteluina, koska siten voi pitää haastattelutilanteet haastateltaville turvallisina hetkinä tuoda omat ajatuksensa ja mielipiteensä esille, ilman pelkoa ryhmäpaineesta tai siitä että tuo itsestään esille asioita, joita ei olisi halunnut muiden ryhmäläisten itsestään tietävän. (Vilkkä 2021, 85) Haastateltavien ajan säästämiseksi, lähetin haastateltaville kysymykset sähköpostilla etukäteen, näin haastateltavat voisivat jo perehtyä aiheeseen oman aikataulunsa mukaisesti.

Varmistin myös oman tilanteeni etukäteen siten, ettei kukaan häiritse haastattelujen aikana ja ei pääse tulemaan tilannetta, jossa ulkopuolinen henkilö kuulee haastattelun.

Haastatteluja kuunnellessa tein huomion omasta käyttäytymisestääni haastattelujen aikana. Puhelimen kautta tehdyissä haastatteluissa annoin haastateltaville enemmän tilaa tuoda omia ajatuksia esille. Paikan päällä tehtävässä haastattelussa huomasin keskeyttäväni useammin haastateltavan henkilön. Haastateltavia oli yhteensä kuusi henkilö. Haastatteluissa tuli esille samoja huomioita asiakkaiden kokemuksista, menetelmien toimivuudesta, sekä hevosten hyvinvoinnista. Näihin huomioihin pohjautuen, koen haastateltavia olleen tarvittava määrä opinnäytetyön tavoitetta ajatellen.

8.3 Hyödynnettävyys ja jatkoideat

Tutkimustehtävä toi esille sen, miten haastavaa asiakkaiden on tietää mitä ovat sosiaalipedagoginen hevostoiminta, sekä hevosavusteinen toiminta. Tutkimustehtävän kautta tuli kuitenkin esille myös ne asiat, kuinka henkilöt, jotka ovat saaneet olla mukana sosiaalipedagogisessa hevostoiminnassa, sekä hevosavusteisessa toiminnassa ovat hyötäneet omassa elämässä toiminnan tuomista tuloksista. Ajatellen asian ajankohtaisuutta ja todennäköisesti sitä, miten eläinavusteinen toiminta pääsee etenemään jo eduskuntaan perustetun työryhmän työn avulla, koen tämän opinnäytetyön tuoneen esille menetelmien tärkeyden sosiaalista kuntoutusta ajatellen. Kuten myös sen, miten tärkeää on jakaa ihmisille tietoa molemmista menetelmistä.

Lähteet

- Aitoluonto.fi. 2022. Eduskuntaan on perustettu eläinavusteinen työryhmä. <https://www.aitoluonto.fi/ajankohtaista/Eduskuntaan-on-perustettu-Elainavusteinen-tyoryhma-1042.html>. 4.11.2022.
- Green Care Finland Ry. 2023. Mitä on Green Care? <https://www.gcf Finland.fi/green-care/>. 31.3.2023.
- Hautamäki, L. Ramadan, Farid. Ranta, P. haapala, E. Suomela-Markkanen, T. 2018. Eläinavusteinen terapia Katsaus tutkimuskirjallisuuteen ja toimintaan Suomessa. Kela. <https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/236987/Tyopapereita140.pdf?sequence=1&isAllowed=y>. 31.3.2023.
- Hirsjärvi, S. Hurme, H. 2000. Tutkimushaastattelu Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki: Yliopistopaino.
- Hämäläinen, J. Kurki, L. 1997. Sosiaalipedagogiikka. Porvoo: WSOY.
- Ikäheimo, K. 2013. Eläinavusteisen työskentelyn määritelmiä ja termejä. Teoksessa Ikäheimo, K. (toim.). Karvaterapiaa Eläinavusteinen työskentely suomessa. Helsinki: Solution Models House. 10–13.
- Kahilaniemi, E. 2016. Eläinavusteinen interventio asiakkaan toiminnallisuuden tukeminen koira-avusteisin menetelmin. Tampere: Viestipaino.
- Kallinen, T., Kinnunen, T. Etnografia. Teoksessa Jaana Vuori (toim.) *Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja*. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvali/kvaliohjeet/#Viittausohje>. 20.2.2022.
- Laukkanen, S. 2013. Eläinten läheisyys tunne-elämämme säätelykeinona. Teoksessa Ikäheimo, K. (toim.). Karvaterapiaa Eläinavusteinen työskentely suomessa. Helsinki: Solution Models House. 22–36.
- Lindh, J. Härkäpää, K. Kostamo-Pääkkö, K. 2018. Johdatus sosiaaliseen kuntoutuksessa. Teoksessa Lindh, J. Härkäpää, K. Kostamo-Pääkkö, K. (toim.). Sosiaalinen kuntoutuksessa. Turenki: Hansaprint Oy. 7–15.
- Lipponen, M. Vehmasto, E. 2019. Johtopäätökset: Sosiaalipedagogisen hevostoiminnan työote ja palveluiden portaikko. Teoksessa Lipponen, M., Vehmasto, E. (toim.). Sosiaalipedagoginen hevostoiminta, sosiaalista kasvua, hyvinvointia ja kuntoutustamista tukevia palveluita hevosavusteisesti. Helsinki: Luonnonvarakeskus 80–82. [file:///C:/Users/helia/Downloads/luke-luobio_78_2019%20\(3\).pdf](file:///C:/Users/helia/Downloads/luke-luobio_78_2019%20(3).pdf). 5.11.2022.
- Lipponen, M. Vehmasto, E. 2021. Sosiaalipedagogisen hevostoiminnan laatu ja vaikuttavuus Käsikirja. Helsinki: Luonnonvarakeskus. [https://ju-kuri.luke.fi/bitstream/handle/10024/547760/Sosiaalipedagogisen hevostoiminnan tyokirja_2_painos.pdf?sequence=1&isAllowed=y](https://ju-kuri.luke.fi/bitstream/handle/10024/547760/Sosiaalipedagogisen_hevostoiminnan_tyokirja_2_painos.pdf?sequence=1&isAllowed=y). 9.4.2021
- Luke Luonnonvarakeskus. 2022. CareVA-Greem Care toiminnan vaikutus ja vaikuttavuus. <https://portal.mtt.fi/portal/page/portal/mtt/hankkeet/greencare/careva> 11.3.2022. 12.3.2022.

- Nivala, E. Ryynänen, S. 2019. Sosiaalipedagogiikka kohti inhimillisempää yhteiskuntaa. Tallinna: Gaudeamus Oy.
- Petriläinen, P. 2014. Sosiaalipedagoginen hevostoiminta työntekijöiden kuvaamana. Karelia-ammattikorkeakoulu. Sosiaalialan koulutusohjelma. Opinnäytetyö. <https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/78317/Opinnaytetyopdf.pdf?sequence=1&isAllowed=y>. 3.3.2022.
- Ruusuvuori, J. Nikander, P. Hyvärinen, M. 2010. Haastattelun analyysivaiheet. Teoksessa Ruusuvuori, J. Nikander, P. Hyvärinen, M. (toim.). Haastattelun analyysi. Tampere: Vastapaino.
- Saastamoinen, K. 2007. Sosiaalipedagogisen hevostoiminnan mahdollisuudet psykososiaalisen toimintakyvyn tukemisessa. Kuopion yliopisto. Sosiaalipedagogiikka. Pro gradu – tutkielma. https://erepo.uef.fi/bitstream/handle/123456789/9427/urn_nbn_fi_uef-20090016.pdf?sequence=1&isAllowed=y. 3.3.2022.
- Salja, E. Du Jardin, R. 2021. Sosiaalipedagoginen hevostoiminta sosiaalisen hyvinvoinnin edistäjänä asiakkaiden läheisten havainnoimana. Hämeen ammattikorkeakoulu. Sosionomikoulutus. Opinnäytetyö. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/511261/Salja_Elina_du_Jardin_Riina.pdf?sequence=2&isAllowed=y 3.3.2022.
- Soini, K. Kirveenummi, A. Miettinen, M. Vehmasto, E. Yli-Viikari, A. 2014. Johdopäätökset: Green Care -toiminnan arvioinnin arviointia. Teoksessa Soini, K. (toim.). MTT KASVU 21 Luonnosta hoivaa ja voimaa Miten arvioidaan Green Care -toiminnan vaikuttavuutta. Jokioinen: MTT, 150–161. <http://www.mtt.fi/mttkasvu/pdf/mttkasvu21.pdf>. 12.3.2022.
- Sosiaalihuoltolaki 1301/2014. <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2014/20141301#Pidm45237816488272>. 12.3.2022.
- Sosiaali- ja terveysministeriö. 2022. Syrjäytymisen ja köyhyyden ehkäiseminen. <https://stm.fi/syrjaytymisen-ja-koyhyyden-ehkaisy>. 7.3.2022.
- Sosiaalipedagoginen hevostoiminta. SPHT. 2022. <https://www.hevostointa.net/>. 8.2.2022.
- Tietoarkisto. 2023. Laadullisen tutkimuksen ominaispiirteet. <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvali/mita-on-laadullinen-tutkimus/laadullisen-tutkimuksen-ominaispiirteet/>. 24.4.2023.
- Terveys- ja hyvinvoinninlaitos. 2017. Laadukkaan sosiaalisen kuntoutuksen periaatteet. <https://thl.fi/fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/sosku/sosiaalinen-kuntoutus/periaatteet#:~:text=Periaatteet%201%20Omaehtoisena%20motivaation%20syntymisen%20edist%C3%A4minen%202%20Luottamuksellisen,Ty%C3%B6llisyyden%20ja%20ty%C3%B6markkinoiden%20strateginen%20kehitt%C3%A4minen%206%20Palkitsevuuden%20kehitt%C3%A4minen>. 13.3.2022.
- Tuomi, J., Sarajärvi, A. 2018. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi. Adobe Digital Editions. 17.4.2022.
- Vilka, H., 2021. Näin onnistut opinnäytetyössä. Jyväskylä: PS-kustannus. Adobe Digital Editions. 20.2.2022, 28.2.2021.
- Yli-Viikari, A. Haapasaari, M. 2013. Eläinavusteinen työskentely ja Green Care. Teoksessa Ikäheimo, K. (toim.). Karvaterapiaa Eläinavusteinen työskentely Suomessa. Helsinki: Solution Models House. 99–100.

Haastattelun kysymysrunko

1. Sosiaalipedagoginen hevostoiminta/hevosavusteinen toiminta

- Mitä ajatuksia sana herättää
- Onko menetelmästä tarpeeksi tietoa saatavilla
- Toiminnan tavoitteet

2. Taustatiedot

- Miten menetelmä liittyy omaan elämään
- Ajatuksia menetelmästä ennen toimintaa
- Ajatuksia menetelmästä tällä hetkellä

2. Sosiaalipedagogisen hevostoiminnan/hevosavusteisen toiminnan vaikuttavuus

- Onko huomioita menetelmän tuomista muutoksista elämässä
- Muutoksia toimijuuteen omaa elämää kohtaan
- Mitä menetelmä on lisännyt/vähentänyt elämässä

3. Menetelmän haasteet

- Tiedon saatavuus
- Pelot
- Epävarmuus
- Ajankäyttö
- Välimatkat
- Hintat

4. Muita huomioita menetelmästä